

8 maart 2019 - Versie 2.0

Autorisatieblad

Gemeente Utrecht Lombokplein - Quicksan

Effecten op beschermde soorten en gebieden

	Naam	Akkoord	Datum
Opgesteld door	██████████	✓	8-03-2019
Gecontroleerd door	██████████	✓	8-03-2019
Vrijgegeven door	██████████	✓	8-03-2019

Op dit autorisatieblad ontbreken de handtekeningen wegens de digitale verwerking van ons vrijgaveproces. Dit rapport is aantoonbaar vrijgegeven.

Versie historie

Versie	Naam	Datum	Korte toelichting

Inhoudsopgave

1 Inleiding	3
1.1 Aanleiding	3
1.2 Wettelijk kader	4
1.3 Doel	4
2 Methode	5
2.1 Beschermde gebieden	5
2.2 Beschermde soorten	5
3 Locatie en activiteiten	7
3.1 Locatie	7
3.2 Activiteiten	7
4 Beschermde gebieden	9
4.1 Aanwezigheid beschermde gebieden	9
4.2 Effecten op beschermde gebieden	10
5 Beschermde soorten	11
5.1 Planten	11
5.2 Vogels	13
5.3 Grondgebonden zoogdieren	15
5.4 Vleermuizen	16
5.5 Reptielen	20
5.6 Amfibieën	20
5.7 Vissen	21
5.8 Ongewervelden	21
5.9 Samenvatting	22
6 Conclusies	23
6.1 Beschermde gebieden	23
6.2 Beschermde soorten	23
7 Bronnen	26
Bijlage I Wet en regelgeving	27
Wet natuurbescherming (WNB)	27
Beleid provincies	31
Colofon	34

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De gemeente Utrecht heeft het voornemen om het Lombokplein te herontwikkelen. Het Lombokplein valt onder de omgevingsvisie Beurskwartier-Lombokplein. De omgevingsvisie is het vervolg op de eerste fase van de ontwikkeling van het stationsgebied. Binnen het plangebied Lombokplein zullen nieuwe woningen, een park aan het water, een doorgetrokken Leidse Rijn en een 'stadsstraat' worden gerealiseerd (figuur 1). Voor de stadsstraat zal de Graadt van Roggenweg worden verlegd.

Figuur 1: Indicatieve stedenbouwkundige plankaart Lombokplein. Bron: Stedenbouwkundige uitwerking - Amendement Lombokpark A2017/68

De verwachting is dat de gemeenteraad rond de zomer van 2019 een besluit neemt over het stedenbouwkundig Programma van Eisen en dat de uitvoering van start kan gaan in 2021.

Bij een dergelijke ruimtelijke ontwikkeling is het vanuit natuurwetgeving van belang om na te gaan of de werkzaamheden mogelijk effect hebben op beschermde natuurwaarden.

1.2 Wettelijk kader

Het volgende wettelijk kader is gehanteerd:

- Wet natuurbescherming (beschermde soorten en beschermde gebieden);
- Provinciaal beleid, beschermde gebieden die vallen onder het Natuurnetwerk Nederland (NNN) en de Groene Contour van de provincie Utrecht;
- Groenstructuur van de gemeente Utrecht;
- Utrechtse Soortenlijst.

Zie voor uitleg over het wettelijk kader bijlage 1.

1.3 Doel

Het doel van de voorliggende quickscan is toetsing van de voorgenomen ingreep aan het wettelijk kader ten aanzien van natuur. Voorliggende rapportage betreft een quickscan waarmee een goede eerste indruk over de natuurwaarden in het onderzoeksgebied wordt verkregen. Er wordt duidelijkheid gegeven over eventuele vervolgstappen: is er aanvullend veldonderzoek nodig en is het nodig om een ontheffing of vergunning aan te vragen. Indien nodig wordt aangegeven welke maatregelen kunnen worden genomen om overtreding van verbodsbepalingen te voorkomen of te verzachten (mitigerende maatregelen).

De quickscan behandelt de volgende vragen:

- Komen ter plaatse en in de omgeving van de geplande werkzaamheden beschermde soorten voor?
- Wat is het effect van het project op de beschermde soorten?
- Bevinden zich in de omgeving van de geplande werkzaamheden beschermde gebieden?
- Wat is het effect van het project op de beschermde gebieden?
- Is er eventueel aanvullend onderzoek nodig?
- Is er een ontheffing/vergunning nodig in het kader van de natuurwetgeving?

2 Methode

Voor de quickscan ecologie zijn de volgende werkzaamheden verricht:

- Beschrijving locatie en voorgenomen activiteiten (hfdst 3);
- Beschrijving nabijgelegen beschermde gebieden en effectbepaling van de voorgenomen ingreep op deze gebieden (hfdst 4);
- Bureaustudie, oriënterend veldbezoek, effectbepaling en vaststellen vervolgstappen ten aanzien van beschermde soorten. Deze stappen zijn per soortgroep doorlopen (hfdst 5);
- Opstellen conclusies (hfdst 6).

Hieronder wordt de gehanteerde methode voor de beschermde gebieden en beschermde soorten besproken:

2.1 Beschermde gebieden

Er is een bureauonderzoek naar beschermde gebieden uitgevoerd. Dit betreft Natura-2000 gebieden (beschermd door de Wet natuurbescherming), gebieden behorende tot het Natuurnetwerk Nederland (NNN), groene contour van de provincie Utrecht (provinciaal beleid) en groenstructuur van de gemeente Utrecht.

Voor de effectbepaling is naast ruimtebeslag op beschermd gebied, ook gekeken naar mogelijke indirecte effecten als gevolg van bijvoorbeeld verstoring door geluid of licht. Bij Natura 2000-gebieden is tevens gekeken naar ‘externe werking’. Hierbij wordt naar indirecte effecten gekeken op beschermde gebieden in de omgeving van het plangebied, ook als er geen sprake is van ruimtebeslag. Op basis van de effectbepaling is aangegeven welke vervolgstappen nodig zijn. Hierbij wordt gedacht aan nader onderzoek, het aanvragen van een vergunning in het kader van de Wet natuurbescherming of het doorlopen van de ‘nee-tenzij procedure’ voor NNN gebied.

2.2 Beschermde soorten

Bureaustudie

Er is een inventarisatie gedaan naar bestaande verspreidingsgegevens van beschermde soorten flora en fauna, zoals opgenomen in de Wet natuurbescherming.

Ten aanzien van vogels zijn in de bureaustudie alleen soorten meegenomen die jaarrond zijn beschermd. Voor algemene broedvogels geldt de algemene verbodsbepaling dat nesten niet mogen worden vernietigd. Ook mogen vogels niet worden verstoord indien de storing van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de vogelsoort. Dit kan door werkzaamheden waarbij vegetatie wordt verwijderd, uit te voeren buiten het broedseizoen. Door het nemen van deze maatregel is het niet nodig om alle vogelsoorten in beeld te hebben die mogelijk in het onderzoeksgebied kunnen broeden.

In de bureaustudie zijn ook de soorten die zijn opgenomen in de Utrechtse soortenlijst meegenomen.

Voor de bureaustudie zijn de verspreidingsgegevens uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) geraadpleegd. Hierbij zijn gegevens van de afgelopen 5 jaar rond het plangebied geraadpleegd.

Oriënterend veldbezoek

Er is op 16 juli 2018 door een ervaren veldecoloog een bezoek aan het plangebied gebracht. Hierbij is middels visuele inspectie gekeken naar de mogelijke aanwezigheid van beschermde planten en (sporen van) beschermde dieren op en rond het plangebied.

Tijdens de inspectie heeft ook een biotoopbeoordeling plaatsgevonden waarbij is gekeken naar aanwezige geschikte biotopen voor beschermde soorten.

Effectbepaling beschermde soorten

Op basis van de gegevens uit de bureaustudie en het oriënterende veldbezoek heeft een beoordeling plaatsgevonden van de effecten van de voorgenomen ingreep op de beschermde natuurwaarden in (de omgeving van) het plangebied.

Vervolgstappen

Op basis van de effectbepaling zijn de vervolgstappen vastgesteld. Hierbij is per soortgroep aangegeven of er een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming is benodigd. Indien nodig wordt aangegeven of er eerst nog aanvullend veldonderzoek moet worden uitgevoerd. Indien nodig wordt aangegeven welke maatregelen kunnen worden genomen om overtreding van verbodsbepalingen te voorkomen of te verzachten (mitigerende maatregelen).

3 Locatie en activiteiten

3.1 Locatie

Het plangebied ligt ten westen van Utrecht Centraal station (zie figuur 2).

Figuur 2: De ligging van het plangebied Lombokplein (rood) inclusief de Graadt van Roggenweg (oranje) en de Sijpesteijntunnel, Daalsetunnel en Leidseveertunnel (rood gestippeld) in Utrecht.

Het plangebied (zie figuur 2) wordt gevormd door het Westplein, de Hagelbuurt, de Graadt van Roggenweg (zie figuur 4) en de Sijpesteijntunnel, Daalsetunnel en Leidseveertunnel (zie figuur 3 en 4). Het plangebied kenmerkt zich door wegverharding, een trambaan, fietspaden, woningen, hoogbouw, de Leidse Rijn, groene bermen, bloemstroken en bomen.

Uitgangspunt voor deze quickscan is dat de bebouwing binnen de plangrenzen (Blekerstraat, Lange Hagelstraat, Park Plaza en het NH-hotel) behouden blijft. Het plangebied heeft enkel betrekking op de herinrichting van de buitenruimte.

3.2 Activiteiten

Voor de ontwikkeling van het nieuwe Lombokplein zullen nieuwe woningen, een park aan het water, een doorgetrokken Leidse Rijn en een 'stadsstraat' worden gerealiseerd. Voor de stadsstraat zal de Graadt van Roggenweg worden gereconstrueerd. (Zie voor een uitgebreidere beschrijving van de herinrichting: <https://www.utrecht.nl/wonen-en-leven/bouwen/bouwprojecten/beurskwartier-en-lombokplein/lombokplein-herinrichting/>, 08-02-2019)

Figuur 3: Bovenaanzicht van het plangebied nabij het nieuwe Lombokplein, inclusief de Van Sijpesteijntunnel, Daalsetunnel en Leidseveertunnel (rode stippellijn). Bron luchtfoto: Google Earth

Figuur 4: Bovenaanzicht van het plangebied ter hoogte van de Graadt van Roggenweg. Bron luchtfoto: Google Earth

4 Beschermde gebieden

4.1 Aanwezigheid beschermde gebieden

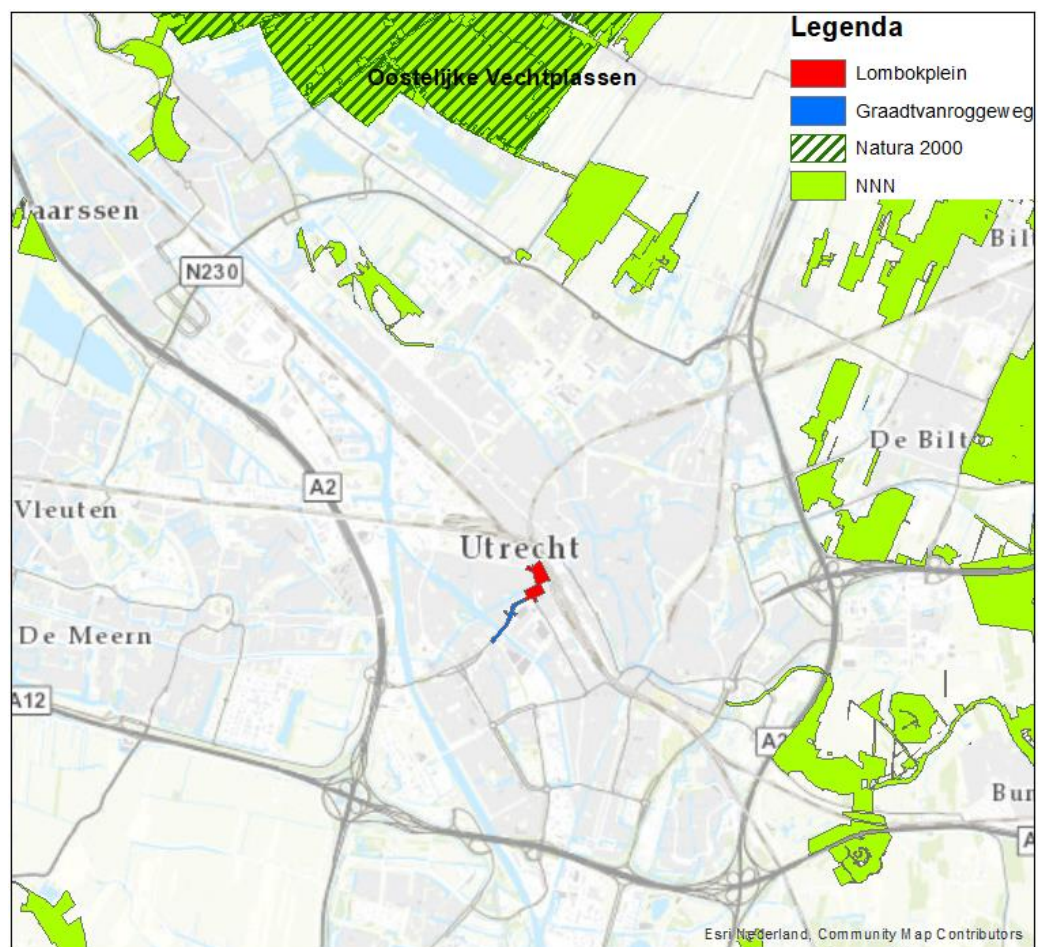
In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de aanwezigheid van beschermde natuurgebieden nabij het plangebied. Vervolgens wordt ingegaan op mogelijke effecten van de voorgenomen ingreep op deze gebieden.

Natura 2000 en NNN

In figuur 5 is de ligging van de beschermde gebieden in de omgeving van het plangebied weergegeven.

Het plangebied ligt niet binnen een Natura 2000-gebied. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied Oostelijke Vechtplassen bevindt zich op een afstand van ongeveer 5 kilometer afstand (zie figuur 5).

Het plangebied maakt geen onderdeel uit van het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Het dichtstbijzijnde gebied dat onderdeel uitmaakt van het NNN bevindt zich op een afstand van hemelsbreed ongeveer 3 kilometer (zie figuur 5).

Figuur 5: De ligging van het projectgebied (rode en blauwe lijnen) ten opzichte van de NNN (effen groen) en Natura 2000 (groen gearceerd). (Bron: provincie Utrecht, 31-01-2017).

Groene contour

Het plangebied heeft geen ruimtebeslag op de groene contour van de provincie Utrecht. Deze groene contour is niet aanwezig in de binnenstad van Utrecht.

Groenstructuur van de gemeente Utrecht

Het doortrekken van de Leidse Rijn zoals in dit project is beschreven realiseert een onderdeel van de groene structuur van de gemeente Utrecht. Verder is er geen ruimtebeslag op de groenstructuur.

Natura 2000-gebieden

Er vindt geen ruimtebeslag op een Natura 2000-gebied plaats. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied 'Oostelijke Vechtplassen' bevindt zich op een afstand van ongeveer 5 kilometer afstand.

Gezien de aard van de werkzaamheden, de ligging van het plangebied en de afstand tussen het plangebied en het Natura 2000-gebied zijn negatieve effecten als gevolg van de aanpassingen in het plangebied op Natura 2000-gebieden uitgesloten.

Natuurnetwerk Nederland (voorheen: ecologische hoofdstructuur)

Er is geen ruimtebeslag op het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Gezien de aard van de werkzaamheden, de afstand tussen het plangebied en de NNN en de tussenliggende bebouwing worden indirecte negatieve effecten (zoals licht, geluid, trillingen) op de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN gebied eveneens uitgesloten. Er is geen nadere NNN-toetsing benodigd.

Groene Contour

Het plangebied heeft geen ruimtebeslag op de groene contour van de provincie Utrecht. Effecten worden daarmee ook uitgesloten.

Groenstructuur van de gemeente Utrecht

Aangezien door het project extra groenstructuur wordt ontwikkeld, wordt het effect van de werkzaamheden op de groenstructuur positief ingeschat.

5 Beschermde soorten

In dit hoofdstuk wordt per soortgroep aangegeven welke beschermde soorten er op basis van de bureaustudie en het oriënterend veldbezoek in en nabij het plangebied worden verwacht. Vervolgens wordt per soortgroep ingegaan op mogelijke effecten die door de werkzaamheden kunnen optreden. Tot slot wordt per soortgroep aangegeven welke vervolgstappen er nodig zijn (zoals maatregelen, nader onderzoek of aanvraag ontheffing). Het hoofdstuk eindigt met een overzicht van de soorten waar binnen het plangebied rekening mee moet worden gehouden.

5.1 Planten

Resultaten bureaustudie

In de onderstaande tabel zijn de beschermde vaatplanten weergegeven waarvan waarnemingen in de omgeving van het onderzoeksgebied bekend zijn.

Tabel 1: Beschermde vaatplanten die in de omgeving van het plangebied voorkomen (bron: NDFP).

Soort	Categorie Wnb	Utrechtse Soortenlijst
Kluwenklokje	Andere	-
Tongvaren	-	Utrechtse soortenlijst
Brede wespenorchis	-	Utrechtse soortenlijst

Legenda categorie Wet natuurbescherming (Wnb): H = soorten Habitatrichtlijn en/of Verdrag van Bonn of Bern (artikel 3.5 Wnb), V = vogels (artikel 3.1 Wnb), Andere = andere soorten beschermd volgens WNB (artikel 3.10 Wnb). Andere = soorten waarvoor binnen de betreffende provincie een algemene vrijstelling geldt voor ruimtelijke ingrepen. Utrechtse soortenlijst = soorten die zijn opgenomen in de Utrechtse soortenlijst.*

Resultaten veldbezoek

Er zijn tijdens het veldbezoek geen beschermde planten aangetroffen. Deze worden op basis van het aanwezige biotoop ook niet verwacht. Het kluwenklokje is waargenomen op relatief grote afstand van het plangebied (in een andere wijk) en wordt niet verwacht binnen het plangebied. Wel zijn tongvaren, grote kaardenbol en wilde reseda waargenomen. Deze soorten staan op de Utrechtse soortenlijst. De tongvaren is waargenomen ter hoogte van de kademuur langs het kanaal aan de Leidseweg (zie figuur 6), de grote kaardenbol in de bloemrijke middenberm van het Westplein en de wilde reseda in het talud aan de westzijde van de Leidseveertunnel. Deze waarnemingen zijn weergegeven in figuur 7. De wespenorchis is tijdens het veldbezoek niet aangetroffen.

Figuur 6: Kademuur langs Leidseweg met tongvaren.

Lombokplein tongvaren grote kaardenbol wilde reseda

Figuur 7: Overzichtskaart met locaties van beschermde planten van de Utrechtse Soortenlijst die in het plangebied zijn aangetroffen.

Effectbespreking en vervolgstappen

Negatieve effecten op beschermde plantensoorten vanuit de Wnb worden uitgesloten. Er zijn voor planten geen vervolgstappen nodig.

Wel zijn enkele soorten aangetroffen die in de Utrechtse soortenlijst zijn opgenomen. Voor eventuele maatregelen ten aanzien van de aangetroffen planten van de Utrechtse soortenlijst zal overleg met de gemeente moeten plaatsvinden.

5.2 Vogels

Resultaten bureaustudie

In de onderstaande tabel zijn de vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten weergegeven waarvan waarnemingen in de omgeving van het onderzoekgebied bekend zijn.

Tabel 2: Vogels met een jaarrond beschermd nest die in de omgeving van het plangebied voorkomen (bron: NDFF).

Soort	Categorie Wnb
Gierzwaluw	V
Huismus	V
Slechtvalk	V

Legenda categorie Wet natuurbescherming (Wnb): H = soorten Habitatrichtlijn en/of Verdrag van Bonn of Bern (artikel 3.5 Wnb), V = vogels (artikel 3.1 Wnb), Andere = andere soorten beschermd volgens WNB (artikel 3.10 Wnb). Andere = soorten waarvoor binnen de betreffende provincie een algemene vrijstelling geldt voor ruimtelijke ingrepen.*

Resultaten veldbezoek

Algemene broedvogels

Er is binnen het plangebied geschikt broedbiotoop aangetroffen voor algemene broedvogels, zoals de merel. Het gaat om onder meer bosschages, klimop en bomen. De merel is opgenomen in de Utrechtse soortenlijst.

Verder zijn tijdens het veldbezoek diverse algemene vogelsoorten waargenomen, zoals kauwen, houtduiven, kokmeeuwen, zilvermeeuwen, eksters en koolmezen.

Er is een nest van de houtduif aangetroffen in een boom ter hoogte van Westplein 107. Ook zijn er in de bomen ter hoogte van de kruising van de Croeselaan en Graadt van Roggenweg vijf vogelhuisjes voor algemene broedvogels aangetroffen.

Jaarrond beschermde nesten

Er zijn geen horsten aangetroffen van vogels met jaarrond beschermde nesten. Er zijn tijdens de quickscan wel gierzwaluwen aangetroffen binnen het plangebied (voorbij vliegend). Binnen het plangebied bieden de daken van de gebouwen aan de Blekerstraat en Lange Hagelstraat geschikte nestlocaties voor de huismus en gierzwaluw (zie figuur 8). Onlangs zijn hier ten behoeve van een renovatieproject nestkasten voor de huismus en gierzwaluw opgehangen aan de woningen. Niet bekend is of deze nestkasten in gebruik zijn. Ook de bebouwing op de kruising van de Koningsbergerstraat en Graadt van Roggenweg bieden geschikte nestlocaties voor de gierzwaluw en huismus. Aanwezige struiken en tuinen vormen potentieel functioneel leefgebied van de huismus. De slechtvalk komt voor in het stationsgebied en de hoge bebouwing binnen het plangebied bieden potentiële nestlocaties.

Figuur 8: Voorbeeld van een geschikte nestlocatie voor gierzwaluw aan de Lange Hagelstraat.

Effectbespreking en vervolgstappen

Algemene broedvogels

Er is binnen het plangebied broedbiotoop aanwezig voor algemene soorten broedvogels zoals boschages, klimop en bomen. Om vernietiging van nesten en verstoring van broedende vogels te voorkomen dient ten minste de volgende maatregel genomen te worden:

- Om effecten op broedende vogels te voorkomen dienen werkzaamheden, waarbij bomen, struiken en nestkasten worden verwijderd, buiten het broedseizoen te worden uitgevoerd. Voor het broedseizoen geldt geen vaste periode. Het verschilt per soort. Veel vogelsoorten broeden ongeveer tussen 15 maart en 15 juli. Indien werken buiten het broedseizoen niet mogelijk is, moet door een ter zake kundige worden gecontroleerd of er in de te verwijderen bomen, struiken en nestkasten broedende vogels aanwezig zijn. Indien effecten op broedende vogels niet kunnen worden uitgesloten mag er niet gewerkt worden.

De merel is opgenomen in de Utrechtse soortenlijst. Om het leefgebied van deze soort te waarborgen wordt geadviseerd om in de eindsituatie voldoende struiken en bomen terug te brengen (minimaal wat in de huidige situatie aanwezig is).

Jaarrond beschermde nesten

Er zijn binnen het plangebied geschikte nestlocaties voor de huismus en gierzwaluw aanwezig. Indien bebouwing gesloopt moet worden of in de steigers komen te staan is nader onderzoek nodig om gebruik van deze nestlocaties aan te tonen of uit te sluiten. Dit onderzoek houdt in:

Gierzwaluw: 3 inventarisatiemomenten met een tussenliggende periode van minimaal 10 dagen, waarvan minimaal 1 inventarisatie tussen 20 juni en 7 juli wordt uitgevoerd. De inventarisatie vindt plaats tussen 2 uur voor zonsondergang tot zonsondergang
Huismus: 2 inventarisatiemoment tussen 1 april en 15 mei, met een tussenliggende periode van minimaal 10 dagen. Ook is mogelijk om 4 inventarisatiemoment uit te voeren in de periode 10 maart tot en met 20 juni.

Resultaten bureaustudie

In de onderstaande tabel zijn de beschermde grondgebonden zoogdieren weergegeven waarvan waarnemingen in de omgeving van het onderzoeksgebied bekend zijn.

Tabel 3: Beschermde grondgebonden zoogdieren die in de omgeving van het plangebied voorkomen (bron: NDFF).

Soort	Categorie Wnb Provincie Utrecht
Bunzing	Andere*
Egel	Andere*
Bosmuis	Andere*
Eekhoorn	Andere
Konijn	Andere*
Haas	Andere*
Huisspitsmuis	Andere*

Legenda categorie Wet natuurbescherming (Wnb): H = soorten Habitatrichtlijn en/of Verdrag van Bonn of Bern (artikel 3.5 Wnb), V = vogels (artikel 3.1 Wnb), Andere = andere soorten beschermd volgens WNB (artikel 3.10 Wnb). Andere= soorten waarvoor binnen de betreffende provincie een algemene vrijstelling geldt voor ruimtelijke ingrepen.*

Resultaten veldbezoek

Er zijn groenstructuren en bosschages aanwezig binnen het plangebied waar zich soorten als egel kunnen bevinden. Er zijn geen soorten grondgebonden zoogdieren die niet zijn vrijgesteld door de provincie Utrecht aangetroffen. Deze worden ook niet verwacht gezien het stedelijke karakter van het plangebied.

Effectbespreking en vervolgstappen

Het plangebied is geschikt voor algemene soorten grondgebonden zoogdieren (waarvoor binnen de provincie Utrecht een algemene vrijstelling geldt voor ruimtelijke ontwikkeling), zoals de egel. Deze dieren kunnen door de werkzaamheden worden verstoord. Om een juiste invulling te kunnen geven aan de zorgplicht is de Gedragscode Flora- en faunawet van de gemeente Utrecht van toepassing. Aanvullend op de gedragscode dient de volgende maatregel genomen te worden:

- Om effecten op algemeen beschermde soorten kleine grondgebonden zoogdieren zoveel mogelijk te beperken dienen de werkzaamheden waarbij vegetatie wordt verwijderd van één kant uit te worden uitgevoerd zodat aanwezige dieren de kans krijgen zich te verplaatsen. Dit valt onder de zorgplicht (artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming).

Resultaten bureaustudie

In de onderstaande tabel zijn de soorten vleermuizen weergegeven waarvan waarnemingen in de omgeving van het plangebied bekend zijn.

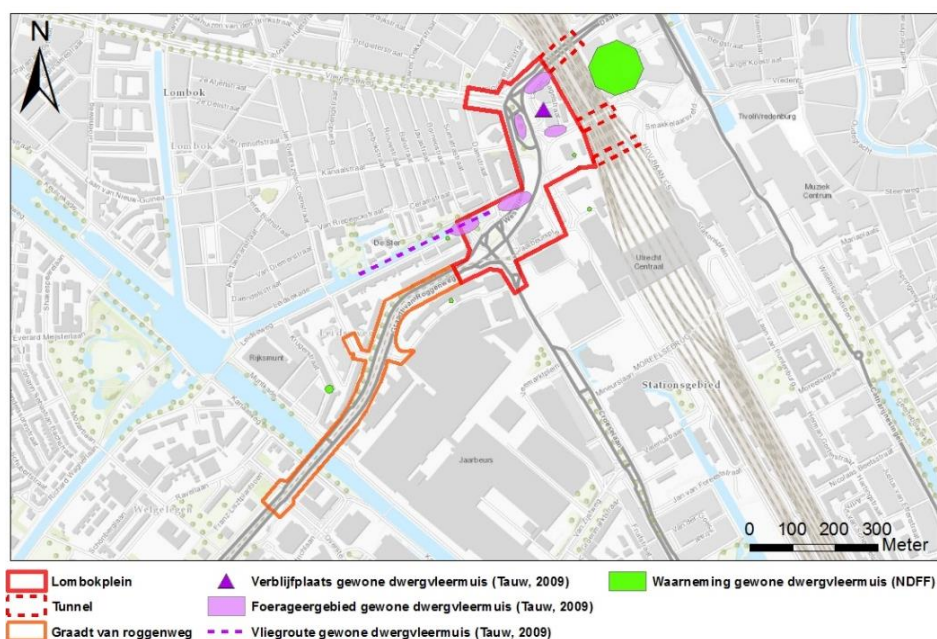
Tabel 4: Vleermuizen die in de omgeving van het plangebied voorkomen (bron: NDFF).

Soort	Categorie Wnb
Ruige dwergvleermuis	H
Gewone dwergvleermuis	H
Laatvlieger	H
Rosse vleermuis	H
Kleine dwergvleermuis	H

Legenda categorie Wet natuurbescherming (Wnb): H = soorten Habitatrichtlijn en/of Verdrag van Bonn of Bern (artikel 3.5 Wnb), V = vogels (artikel 3.1 Wnb), Andere = andere soorten beschermd volgens WNB (artikel 3.10 Wnb). Andere*= soorten waarvoor binnen de betreffende provincie een algemene vrijstelling geldt voor ruimtelijke ingrepen.

Vanuit inventarisaties die ten grondslag liggen aan het Soortmanagementplan diervriendelijk bouwen zijn geen verblijfplaatsen van vleermuizen bekend.

In 2009 zijn door Tauw middels een ecologisch onderzoek (Reimerink et al. 2009) foerageergebieden en vliegroutes vastgesteld (zie figuur 9). Ter hoogte van de Blekerstraat heeft Tauw ook verblijfplaatsen van vleermuizen aangetroffen. De verwachting is dat verblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebieden nog steeds aanwezig zijn binnen het plangebied.

Figuur 9: Overzichtskartaal van de bureaustudie naar vleermuizen in het plangebied. Bron: NDFF en Tauw (2009).

Resultaten veldbezoek

Verblijfplaatsen

De bomen binnen het plangebied zijn tijdens het veldbezoek visueel geïnspecteerd op holten die geschikt zijn voor verblijfplaatsen van vleermuizen. Er zijn geen boomholten aangetroffen die geschikt zijn voor verblijfplaatsen van vleermuizen. Er zijn wel vleermuiskasten aangetroffen aan de bomen ter hoogte van de kruising van de Croeselaan en Graadt van Roggenweg (zie figuur 10). Er zijn onder de vleermuiskasten geen uitwerpselen aangetroffen. De kast is niet verder geïnspecteerd met behulp van een zaklamp.

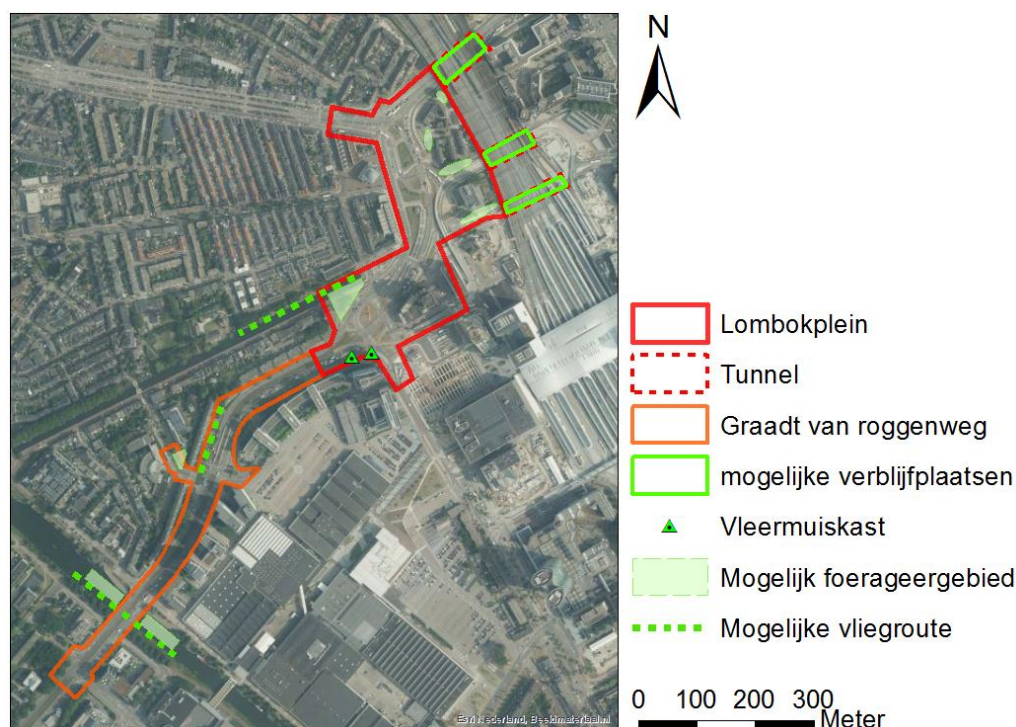
Figuur 10: Vleermuiskast in een boom ter hoogte van de kruising van de Croeselaan en Graadt van Roggenweg.

De Sijpesteijnsetunnel, Daalsetunnel en Leidseveertunnel zijn visueel geïnspecteerd op de aanwezigheid van mogelijke verblijfplaatsen. In de tunnels zijn kieren en openingen aangetroffen die mogelijk toegang bieden tot een ruimte die gebruikt kan worden als verblijfplaats door vleermuizen. De aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen in de Sijpesteijnsetunnel, Daalsetunnel en Leidseveertunnel kan niet worden uitgesloten. Dit is weergegeven in figuur 11.

Diverse gebouwen in het plangebied bevatten open stootvoegen die toegang verlenen tot de spouwmuur. De spouwmuur kan gebruikt worden als verblijfplaats door vleermuizen. Verder is er houten betimmering met kieren aanwezig die geschikt is als verblijfplaats voor vleermuizen. De aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen in de bebouwing in het plangebied kan daardoor niet worden uitgesloten.

Vliegroutes

Het kanaal aan de Leidseweg, het kanaal onder de Sowetobrug en een bomenrij aan de Graadt van Roggenweg (zie figuur 11) vormen potentieel essentiële vliegroutes.

Figuur 11: Overzichtsk kaart van potentiële verblijfplaatsen, foerageergebieden en vliegroutes van vleermuizen. In dit overzicht zijn niet de mogelijke verblijfplaatsen in gebouwen meegenomen.

Foerageergebieden

De bomen, bomenrijen en waterelementen in het plangebied vormen (potentieel) foerageergebied. Geschikte foerageergebieden zijn het water aan de Leidseweg, het water onder de Sowetobrug, Van Sijpesteijnkade en Lange Hagelstraat (figuur 11). Een gedeelte van het potentiële foerageergebied zal door ruimtebeslag verdwijnen. Er blijft echter voldoende foerageergebied in de directe omgeving van het plangebied bewaard. Denk hierbij aan het kanaal ten zuidwesten van het plangebied, enkele parken in de omgeving en laanbomen aan diverse wegen in de directe omgeving van het plangebied. Het gaat daarom niet om essentieel foerageergebied.

Effectbespreking en vervolgstappen

Verblijfplaatsen

Er zijn geen boomholten aangetroffen binnen het plangebied. Wel zijn vleermuiskasten, tunnels en bebouwing aangetroffen die geschikt zijn als verblijfplaats voor vleermuizen. Indien er werkzaamheden plaatsvinden aan deze bomen, gebouwen of tunnels, dient er nader onderzoek uitgevoerd te worden naar het gebruik van deze potentiële verblijfplaatsen. Dit onderzoek houdt in dat er 3 bezoeken plaatsvinden in de periode 15 mei tot 15 juli om zomer en kraamverblijven te onderzoeken. Waarvan 2 keer 's avonds en 1 keer 's ochtends. Aanvullend vinden 2 bezoeken in de periode 15 augustus tot 10 september plaats in verband met paar en winterverblijven. Dit zijn twee nachtbezoeken (vleermuisprotocol 2017).

Indien verblijfplaatsen van vleermuizen worden aangetroffen tijdens het nader onderzoek is een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming benodigd om de werkzaamheden uit te voeren.

Vliegroutes

Er zijn enkele potentieel essentiële vliegroutes aanwezig binnen het plangebied. Om effecten te voorkomen dienen de volgende maatregelen getroffen te worden:

- Mogelijk indirecte effecten als verstoring door licht kunnen voorkomen worden door tussen zonsopgang en zonsondergang te werken. Indien toch gebruik moet worden gemaakt van kunstlicht dient gebruik te worden gemaakt van gerichte verlichting. Hierbij dient lichtval op bomen, watergangen en gebouwen in de omgeving te worden vermeden om verstoring te voorkomen.
- De bomen langs de Graadt van Roggenweg dienen onaangetast te blijven. Dit houdt in dat ze niet gekapt dienen te worden, er na zonsondergang en voor zonsopgang niet gewerkt wordt en er geen obstakels blijven staan die de vliegroute kunnen blokkeren (denk aan bouw materiaal of machines).
- Bij werkzaamheden aan de kanalen binnen het plangebied of in de directe omgeving van deze kanalen dient rekening gehouden te worden met de potentiële vliegroutes. Dit kan door na zonsondergang en voor zonsopgang niet te werken bij deze kanalen en ervoor te zorgen dat er geen obstakels blijven staan die de vliegroute kunnen blokkeren (denk aan steigers).

Als bovenstaande maatregelen niet getroffen kunnen worden is nader onderzoek nodig naar vliegroutes van vleermuizen binnen het plangebied. Het nader onderzoek houdt in dat er 2 bezoeken plaatsvinden in de periode 15 mei tot 15 september waarbij het eerste en laatste bezoek 8 weken uit elkaar liggen (vleermuisprotocol 2017).

Wanneer een essentiële vliegroute wordt aangetroffen, is een ontheffing op de Wet natuurbescherming benodigd.

Foerageergebied

Er is foerageergebied aanwezig binnen het plangebied. Er zijn echter voldoende alternatieven in de omgeving. Het gaat daarom om een niet essentiële foerageergebied. Een ontheffing op de Wet natuurbescherming is dan ook niet benodigd. Wel dient de volgende maatregel genomen te worden om foeragerende vleermuizen niet te verstoren tijdens de werkzaamheden:

- Mogelijk indirecte effecten op vleermuizen als verstoring door licht kunnen voorkomen worden door tussen zonsopgang en zonsondergang te werken. Indien toch gebruik moet worden gemaakt van kunstlicht dient gebruik te worden gemaakt van gerichte verlichting. Hierbij dient lichtval op bomen, watergangen en gebouwen in de omgeving te worden vermeden om verstoring te voorkomen.

5.5 Reptielen

Resultaten bureaustudie

Er zijn geen waarnemingen van beschermde soorten reptielen in (de omgeving van) het plangebied bekend.

Resultaten veldbezoek

Tijdens het veldbezoek zijn geen reptielen waargenomen. Op basis van de aanwezige biotoop en verspreiding worden deze ook niet in het plangebied verwacht.

Effectbespreking en vervolgstappen

Beschermde soorten reptielen worden niet in het plangebied verwacht. Negatieve effecten op deze soortgroep treden naar verwachting ook niet op. Voor deze soortgroep zijn geen vervolgstappen benodigd.

5.6 Amfibieën

Resultaten bureaustudie

De volgende waarnemingen van beschermde soorten amfibieën zijn bekend.

Tabel 5: Beschermde amfibieën die in de omgeving van het plangebied voorkomen (bron: NDFF).

Soort	Categorie Wnb
Bruine kikker	Andere*
Gewone pad	Andere*
Alpenwatersalamander	Andere

Legenda categorie Wet natuurbescherming (Wnb): H = soorten Habitatrichtlijn en/of Verdrag van Bonn of Bern (artikel 3.5 Wnb), V = vogels (artikel 3.1 Wnb), Andere = andere soorten beschermd volgens WNB (artikel 3.10 Wnb). Andere* = soorten waarvoor binnen de betreffende provincie een algemene vrijstelling geldt voor ruimtelijke ingrepen.

Resultaten veldbezoek

Er zijn geen watergangen aanwezig binnen het plangebied die geschikt zijn als leefgebied voor amfibieën. Ook zijn geen overwinterlocaties van soorten amfibieën aangetroffen. Het is niet uit te sluiten dat er algemeen vrijgestelde soorten amfibieën, zoals gewone pad, in het plangebied aanwezig zijn.

Effectbespreking en vervolgstappen

Mogelijk zijn algemeen vrijgestelde soorten amfibieën, zoals gewone pad, aanwezig binnen het plangebied. Om een juiste invulling te kunnen geven aan de zorgplicht is de Gedragscode Flora- en faunawet van de gemeente Utrecht van toepassing. Aanvullend op de gedragscode dient de volgende maatregel genomen te worden:

- Om effecten op algemeen beschermde soorten kleine grondgebonden zoogdieren zoveel mogelijk te beperken dienen de werkzaamheden waarbij vegetatie wordt verwijderd van één kant uit te worden uitgevoerd zodat aanwezige dieren de kans krijgen zich te verplaatsen. Dit valt onder de zorgplicht (artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming).

5.7 Vissen

Resultaten bureaustudie

Er zijn geen waarnemingen van beschermde soorten vissen in (de omgeving van) het plangebied bekend.

Resultaten veldbezoek

Er zijn binnen het plangebied oppervlaktewateren aanwezig. Het gaat hier om stadkanalen die geen geschikt leefgebied vormen voor beschermde soorten vissen zoals de grote modderkruiper. Er worden daarom geen vissen verwacht die beschermd zijn vanuit de Wet natuurbescherming. Wel kunnen algemene soorten vissen aanwezig zijn in de kanalen.

Effectbespreking en vervolgstappen

Beschermde soorten vissen worden niet in het plangebied verwacht. Negatieve effecten op beschermde soorten vissen treden naar verwachting niet op.

Om effecten op algemene soorten vissen zo veel mogelijk te voorkomen dient vanuit de algemene zorgplicht (artikel 1.11) de volgende maatregel getroffen te worden:

- Indien sloten/kanalen moeten worden gedempt dient vanuit de zorgplicht rekening te worden gehouden met de aanwezigheid van vissen. Dit kan bijvoorbeeld door de watergang te dempen vanuit één kant zodat de vissen de kans krijgen om te vluchten.

5.8 Ongewervelden

Resultaten bureaustudie

Er zijn geen waarnemingen van beschermde soorten ongewervelden in (de omgeving van) het plangebied bekend.

Resultaten veldbezoek

Er zijn geen waardplanten of geschikt biotoop voor waardplanten van streng beschermde vlinders aangetroffen. Ook is geen biotoop aanwezig voor beschermde libellen. Er zijn ook geen watergangen aanwezig die geschikt zijn als leefgebied voor bijvoorbeeld de platte schijfhoren.

Effectbespreking en vervolgstappen

Binnen het plangebied worden geen ongewervelden verwacht die beschermd zijn vanuit de Wet natuurbescherming. Negatieve effecten op ongewervelden zijn uitgesloten.

Er zijn voor ongewervelden geen vervolgstappen benodigd.

5.9 Samenvatting

In onderstaande tabel is een overzicht gegeven van de beschermde soorten waarmee op de planlocatie rekening moet worden gehouden. Dit is gebaseerd op bestaande gegevens en het veldbezoek.

Tabel 6: Beschermde soorten die binnen de planlocatie worden verwacht op basis van bestaande gegevens en het veldbezoek.

Soortgroep	Soorten	Categorie Wnb
Algemene broedvogels	O.a. koolmees, houtduif, merel Merel is opgenomen op de Utrechtse soortenlijst	V
Vogels met jaarrond beschermde nesten	Gierzwaluw en huismus	V
Grondgebonden zoogdieren	Egel	Andere*
Amfibieën	Gewone pad	Andere*
Vleermuizen	o.a. Gewone en ruige dwergvleermuis en laatvlieger	H

Legenda categorie Wet natuurbescherming (Wnb): H = soorten Habitatrichtlijn en/of Verdrag van Bonn of Bern (artikel 3.5 Wnb), V = vogels (artikel 3.1 Wnb), Andere = andere soorten beschermd volgens WNB (artikel 3.10 Wnb). Andere= soorten waarvoor binnen de betreffende provincie een algemene vrijstelling geldt voor ruimtelijke ingrepen.*

Uit de volgende soortgroepen zijn geen beschermde soorten aangetroffen of te verwachten:

- Planten
- Reptielen
- Vissen
- Ongewervelden

6 Conclusies

In onderstaande paragrafen worden de conclusies en aanbevelingen uit de quickscan besproken.

6.1 Beschermd gebieden

Natura 2000-gebieden

Het plangebied ligt niet binnen een Natura 2000-gebied. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied Oostelijke Vechtplassen bevindt zich op een afstand van ongeveer 5 kilometer afstand. Gezien de aard van de werkzaamheden, de ligging van het plangebied en de afstand tussen het plangebied en het Natura 2000-gebied zijn negatieve effecten op Natura 2000-gebieden uitgesloten.

Natuurnetwerk Nederland (voorheen: ecologische hoofdstructuur)

Het plangebied maakt geen onderdeel uit van het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Het dichtstbijzijnde gebied dat onderdeel uitmaakt van het NNN bevindt zich op een afstand van hemelsbreed ongeveer 3 kilometer. Er is geen ruimtebeslag op het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Gezien de aard van de werkzaamheden, de afstand tussen het plangebied en de NNN en de tussenliggende bebouwing worden indirecte negatieve effecten (zoals licht, geluid, trillingen) eveneens uitgesloten.

Groene Contour

Het plangebied heeft geen ruimtebeslag op de groene contour van de provincie Utrecht.

Groenstructuur van de gemeente Utrecht

Het doortrekken van de Leidse Rijn zoals in dit project is beschreven realiseert een onderdeel van de groene structuur van de gemeente Utrecht. Effecten zijn daarom enkel positief.

Vervolgstappen

Er is geen vergunning in het kader van de Wet natuurbescherming benodigd. Ook is geen toestemming nodig voor werken in NNN-gebied. Ook zijn geen vervolgstappen benodigd in het kader van de groene contour van de provincie Utrecht.

6.2 Beschermd soorten

Beschermd soorten (Wnb)

Binnen het plangebied is biotoop aangetroffen die geschikt is voor strenger beschermde soorten (Wnb) waarvoor geen algemene vrijstelling geldt. Het gaat om soorten uit de volgende soortgroepen: algemene broedvogels, vogels met jaarrond beschermde nesten en vleermuizen.

In onderstaande tabel is per soortgroep aangegeven of er nader onderzoek nodig is en mogelijk een ontheffing nodig is in het kader van de Wet natuurbescherming.

Tabel 7: Conclusies en aanbevelingen m.b.t. beschermde soorten (Wet natuurbescherming)

	Aanwezig?	Nader onderzoek?	Ontheffing Wet natuurbescherming nodig?
Planten	Nee	Nee	Nee
Broedvogels	Ja	Nee	Nee, mits maatregelen worden genomen om vernietiging van nesten en verstoring van broedende vogels te voorkomen
Vogels jaarrond beschermd	Ja, mogelijk gierzwaluw en huismus	Nee, tenzij werkzaamheden aan gebouwen plaatsvinden met potentiële verblijfplaatsen van huismus en gierzwaluw	Nee, tenzij werkzaamheden aan gebouwen plaatsvinden met verblijfplaatsen van huismus en gierzwaluw
Grondgebonden zoogdieren	Ja, algemene vrijgestelde soorten	Nee	Nee
Vleermuizen vliegroutes/foerageergebied	Ja, potentieel essentiële vliegroutes	Nee, mits maatregelen getroffen worden.	Nee, mits maatregelen getroffen worden.
Vleermuizen verblijfplaatsen	Ja, vleermuiskasten, gebouwen en tunnels	Ja, indien de potentiële verblijven worden aangetast	Ja, indien verblijfplaatsen van vleermuizen worden aangetroffen
Reptielen	Nee	Nee	Nee
Amfibieën	Ja, algemene vrijgestelde soorten	Nee	Nee
Vissen	Nee	Nee	Nee
Ongewervelden	Nee	Nee	Nee

Utrechtse soorten

In het plangebied wordt de broedvogel merel verwacht. Deze soort staat op de Utrechtse soortenlijst. Om het leefgebied van deze soort te waarborgen wordt geadviseerd om in de eindsituatie voldoende struiken en bomen terug te brengen (minimaal wat in de huidige situatie aanwezig is).

Maatregelen

Indien beschermde soorten aangetroffen worden binnen het plangebied dienen maatregelen te worden genomen om verlies van het leefgebied voor deze soorten te minimaliseren of te compenseren.

Om effecten op beschermde soorten zoveel mogelijk te voorkomen worden in ieder geval de volgende maatregelen voorgesteld:

- Om effecten op broedende vogels te voorkomen dienen werkzaamheden, waarbij bomen, struiken en nestkasten worden verwijderd, buiten het broedseizoen te worden uitgevoerd. Voor het broedseizoen geldt geen vaste periode. Het verschilt per soort. Veel vogelsoorten broeden ongeveer tussen 15 maart en 15 juli. Indien werken buiten het broedseizoen niet mogelijk is, moet door een ter zake kundige worden gecontroleerd of er in de te verwijderen bomen, struiken en nestkasten broedende vogels aanwezig zijn. Indien effecten op broedende vogels niet kunnen worden uitgesloten mag er niet gewerkt worden.
- Om het leefgebied van de merel (Utrechtse soortenlijst) te waarborgen wordt geadviseerd om voldoende struiken en bomen terug te brengen in de eindsituatie. Dit dient minimaal de hoeveelheid struiken en bomen te zijn die in de huidige situatie al aanwezig is.
- Om effecten op algemeen beschermde soorten kleine grondgebonden zoogdieren en amfibieën zoveel mogelijk te beperken dienen de werkzaamheden waarbij vegetatie wordt verwijderd van één kant uit te worden uitgevoerd zodat aanwezige dieren de kans krijgen zich te verplaatsen. Dit valt onder de zorgplicht (artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming).
- Mogelijk indirecte effecten als verstoring door licht kunnen voorkomen worden door tussen zonsopgang en zonsondergang te werken. Indien toch gebruik moet worden gemaakt van kunstlicht dient gebruik te worden gemaakt van gerichte verlichting. Hierbij dient lichtval op bomen, watergangen en gebouwen in de omgeving te worden vermeden om verstoring te voorkomen (o.a. van vleermuizen).
- De bomen langs de Graadt van Roggenweg dienen onaangetast te blijven. Dit houdt in dat ze niet gekapt dienen te worden, er na zonsondergang en voor zonsopgang niet gewerkt wordt en er geen obstakels blijven staan die de vliegroute kunnen blokkeren (denk aan bouw materiaal of machines). Wanneer deze maatregel niet getroffen kan worden dient nader onderzoek naar vliegroutes van vleermuizen gedaan worden.
- Bij werkzaamheden aan de kanalen binnen het plangebied of in de directe omgeving van deze kanalen dient rekening gehouden te worden met de potentiële vliegroutes. Dit kan door na zonsondergang en voor zonsopgang niet te werken bij deze kanalen en ervoor te zorgen dat er geen obstakels blijven staan die de vliegroute kunnen blokkeren (denk aan steigers). Wanneer deze maatregel niet getroffen kan worden dient nader onderzoek naar vliegroutes van vleermuizen gedaan worden.
- Indien sloten/kanalen moeten worden gedempt dient vanuit de zorgplicht (artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming) rekening te worden gehouden met de aanwezigheid van vissen en amfibieën. Dit kan bijvoorbeeld door de watergang te dempen vanuit één kant zodat de vissen de kans krijgen om te vluchten.

7 Bronnen

1. Reimerink, J., P. de kwaadsteniet en F. Aarts. Ecologisch onderzoek stationsgebied Utrecht. Vleermuizen, vaatplanten en broedvogels. 2009. Tauw. Kenmerk: R001-4570833RJR-kmi-V01-NL
2. Stedenbouwkundige uitwerking - Amendement Lombokpark A2017/68 (concept). 2018. Gemeente Utrecht.

Bijlage I Wet en regelgeving

In deze bijlage staat een beschrijving van de relevante wet- en regelgeving en het beleidskader.

Wet natuurbescherming (WNB)

De Wet natuurbescherming (Wnb) is op 1 januari 2017 in werking getreden. De wet vervangt de Natuurbeschermingswet 1998, Flora- en faunawet en de Boswet. Veel verantwoordelijkheden en bevoegdheden gaan naar de provincies. Er zijn hierop wel uitzonderingen waarvoor het ministerie van EZ bevoegd gezag blijft. Dit betreft onder andere de aanleg, uitbreiding en, voor zover van toepassing, inrichting, alsmede wijziging, gebruik, beheer en onderhoud van hoofdwegen en hoofdvaarwegen als bedoeld in artikel 1, eerste lid, van de Tracéwet en hoofdspoorwegen als bedoeld in artikel 1, eerste lid, van de Spoorwegwet.

Gemeenten hebben een loketfunctie. Het is mogelijk om een natuurvergunning ‘aan te haken’ bij de omgevingsvergunning, maar dit hoeft niet.

Gebiedsbescherming

Ten aanzien van de gebiedsbescherming van de Natuurbeschermingswet 1998 zijn er geen grote wijzigingen in de nieuwe Wet natuurbescherming. Wel komt de aanwijzing van Beschermd Natuurmonumenten te vervallen, evenals de doelstellingen die al geformuleerd zijn voor bestaande Beschermd Natuurmonumenten.

De gebiedsbescherming is vastgelegd in artikel 2.1 tot en met 2.11 van de Wet natuurbescherming. Hierin wordt de aanwijzing en bescherming van Natura 2000-gebieden geregeld. Hiermee zijn de verplichtingen uit de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn, voor zover die betrekking hebben op gebiedsbescherming, geïmplementeerd in het Nederlands recht. De begrenzing van de Natura 2000-gebieden en de instandhoudingsdoelstellingen voor die gebieden zijn vastgelegd in de aanwijzingsbesluiten voor de betreffende gebieden. De instandhoudingsdoelstellingen beschrijven voor de voor het gebied aangewezen habitattypen en soorten of een bepaalde ontwikkeling ervan gewenst is of dat het behoud ervan op het aanwezige niveau moet worden nagestreefd. Voor activiteiten of projecten die schadelijk kunnen zijn voor de beschermde natuur geldt een vergunningplicht. Deze vergunningen worden verleend door de provincies of door de minister van EZ.

Voortoets en Passende beoordeling

Bij plannen in, of in de nabijheid (externe werking) van, een Natura 2000-gebied dienen de initiatiefnemers in een oriënterende fase (voortoets) te onderzoeken of het plan een significant negatief effect op de instandhoudingsdoelstellingen van het betreffende Natura 2000-gebied kan hebben. Met externe werking wordt bedoeld dat ook activiteiten buiten het gebied de natuurwaarden in het gebied kunnen beïnvloeden. Indien na dit onderzoek niet kan worden uitgesloten dat de activiteit een significant negatief effect heeft, dient de initiatiefnemer meer gedetailleerd dan in de oriënterende fase in kaart te brengen wat de effecten van de activiteit kunnen zijn. Daarbij dienen ook, indien noodzakelijk, de mitigerende maatregelen te worden betrokken. Deze analyse heet een ‘passende beoordeling’. Het bevoegd gezag toetst de passende beoordeling. Wanneer uit de passende beoordeling alsnog de zekerheid wordt

verkregen dat de activiteit niet leidt tot significant negatieve effecten, kan de activiteit doorgang vinden. Wanneer uit de voortoets blijkt dat er wel kans is op een negatief effect, maar dit als niet significant kan worden gezien, kan eveneens, op basis van een verslechteringstoets toestemming voor het uitvoeren van de activiteit worden verleend. Wanneer uit de passende beoordeling blijkt dat significante negatieve effecten niet kunnen worden uitgesloten, kan het project alleen doorgang vinden op grond van de “ADC-criteria”.

Dit betekent dat:

- A – alternatieve oplossingen voor het plan ontbreken;
- D – er dwingende redenen van groot openbaar belang zijn, en
- C – de initiatiefnemer compenserende maatregelen vooraf en tijdig treft.

Zorgplicht

Binnen de kaders van de Wet natuurbescherming is de Zorgplichtbepaling (artikel 1.11) van toepassing. Deze zorgplicht houdt o.a. in dat als een activiteit wordt ondernomen waarvan kan worden vermoed dat deze nadelig kan zijn voor de natuurwaarden van het gebied, deze activiteit niet plaats mag vinden. Ook moeten alle maatregelen worden genomen om nadelige gevolgen te voorkomen of te beperken.

Programmatische Aanpak Stikstofdepositie (PAS)

De Programmatische Aanpak Stikstof (PAS) welke per 1 juli 2015 van kracht is geworden, is onveranderd opgenomen in het Besluit natuurbescherming. Stikstofdepositie vormde jarenlang een knelpunt bij de besluitvorming over plannen en projecten, omdat in veel Natura 2000-gebieden overbelasting van stikstofdepositie een probleem is voor de realisatie van de instandhoudingsdoelstellingen voor de, voor stikstof gevoelige, natuur in die gebieden. Het PAS beoogt een oplossing te bieden voor dit probleem. Het doel is het beschermen en ontwikkelen van kwetsbare, voor stikstof gevoelige natuur, terwijl tegelijkertijd economische ontwikkelingen mogelijk blijven. Het programma bevat hiertoe maatregelen die leiden tot een afname van stikstofdepositie (bronmaatregelen) en maatregelen die leiden tot een versterking van de natuurwaarden in de Natura 2000-gebieden (herstelmaatregelen). Het PAS is, inclusief de depositieruimte die binnen het programma beschikbaar is, in zijn geheel passend beoordeeld. De gebiedsanalyses, die onderdeel uitmaken van het programma, vormen de onderbouwing van de passende beoordeling op gebiedsniveau.

Voor vergunningaanvragen en verlening wordt gebruik gemaakt van het rekeninstrument AERIUS. De depositieruimte is alle ruimte die beschikbaar is voor economische ontwikkelingen. Hierbij wordt een onderscheid gemaakt tussen projecten en handelingen die niet toestemmingsplichtig zijn en projecten waarvoor wel een vergunning vereist is. De eerste categorie bestaat uit autonome ontwikkelingen, zoals toename van bevolking of wegverkeer, en uit projecten die tussen 0,05 en 1 mol per hectare per jaar stikstofdepositie in een Natura 2000-gebied veroorzaken. Voor deze laatste groep bestaat een meldingsplicht. De tweede categorie activiteiten valt uiteen in prioritaire projecten (segment 1) en overige projecten en handelingen (segment 2). Prioritaire projecten zijn door het Rijk of de provincies aangemerkt als projecten van nationaal of provinciaal maatschappelijk belang. De verdeling van de depositieruimte over de vier delen is een bestuurlijke keuze van Rijk en provincies.

Soortbescherming

Ten aanzien van beschermde soorten vervalt ten opzichte van de Flora- en faunawet voor een aantal soorten de bescherming, terwijl er ook 'nieuwe soorten' op de soortenlijsten zijn opgenomen. De Wet natuurbescherming maakt onderscheid tussen:

- 1) soorten van de Vogelrichtlijn (artikel 3.1 Wnb);
- 2) soorten van de Habitatrichtlijn, Verdrag van Bern en Verdrag van Bonn (artikel 3.5 Wnb);
- 3) 'andere soorten' (artikel 3.10 Wnb).

Vogelrichtlijn (artikel 3.1 Wnb)

Het beschermingsregime voor soorten van de Vogelrichtlijn is vastgelegd in artikel 3.1.

1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
5. Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Het is mogelijk om ontheffing aan te vragen voor de verbodsbepalingen. Deze aanvraag wordt getoetst op:

- Er is geen andere bevredigende oplossing (alternatievenafweging);
- Aanwezigheid geldig wettelijk belang conform Vogelrichtlijn. Een geldig wettelijk belang voor deze categorie soorten is o.a. belang 1: 'in het belang van de volksgezondheid of openbare veiligheid';
- Er is geen verslechtering van de staat van instandhouding van de desbetreffende soort.

Habitatrichtlijn, Verdrag van Bern en/of Bonn (artikel 3.5 Wnb)

Deze categorie bestaat uit Europees beschermde soorten. De verbodsbepalingen zijn vastgelegd in artikel 3.5:

1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.

5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Onder de Wet natuurbescherming geldt dat het voor streng beschermde soorten zoals opgenomen in artikel 3.5 mogelijk is om bij ruimtelijke ontwikkelingen te werken volgens een door de minister goedgekeurde gedragscode. Hierbij geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen uit artikel 3.5. Het bij ruimtelijke ontwikkelingen ook voor deze soorten kunnen werken met een goedgekeurde gedragscode is een belangrijk verschil met de Flora- en faunawet (geldig tot en met 31 december 2016).

Naast het werken volgens een goedgekeurde gedragscode kan voor soorten zoals opgenomen in artikel 3.5 van de Wet natuurbescherming bij overtreding van de verbodsbepalingen een vergunning worden aangevraagd. De aanvraag wordt beoordeeld op:

- Er is geen andere bevredigende oplossing (alternatievenafweging);
- Aanwezigheid geldig wettelijk belang conform Habitatrichtlijn. Een geldig wettelijk belang voor deze categorie soorten is o.a. belang 3: ‘in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten’;
- Er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Andere soorten (artikel 3.10 Wnb)

De categorie ‘andere soorten’ bestaat uit soorten zoals opgenomen in bijlage A en B van de wettekst. De verbodsbepalingen zijn vastgelegd in artikel 3.10:

Het is verboden:

- a. in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
- b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
- c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Voor deze soorten geldt een vrijstelling wanneer aantoonbaar gewerkt wordt volgens een door de minister van EZ goedgekeurde gedragscode.

Naast het werken volgens een goedgekeurde gedragscode kan voor soorten uit de categorie ‘andere soorten’ van de Wet natuurbescherming bij overtreding van de verbodsbepalingen een vergunning worden aangevraagd. De aanvraag wordt beoordeeld op:

- Er is geen andere bevredigende oplossing (alternatievenafweging);

- Aanwezigheid geldig wettelijk belang. Een geldig wettelijk belang voor deze categorie soorten is o.a. belang h 'in het algemeen belang';
- Er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Algemeen vrijgestelde soorten

Voor soorten van de categorie 'andere soorten' (bijlage A en B van de wettekst) kan een vrijstellingsregeling gelden, die per provincie anders kan worden ingestoken. De meeste provincies en het ministerie van EZ hebben 'tabel 1 soorten' van de oude Flora- en faunawet opnieuw vrijgesteld bij ruimtelijke ontwikkelingen. Dit zijn 19 soorten zoogdieren en 5 soorten amfibieën.

Bovengenoemde soorten zijn bij ruimtelijke projecten algemeen vrijgesteld van vergunningplicht. Wel dient rekening te worden gehouden met de zorgplicht (artikel 1.11 Wet natuurbescherming). Deze zorgplicht houdt in dat een ieder nadelige gevolgen voor flora en fauna zoveel mogelijk moet voorkomen.

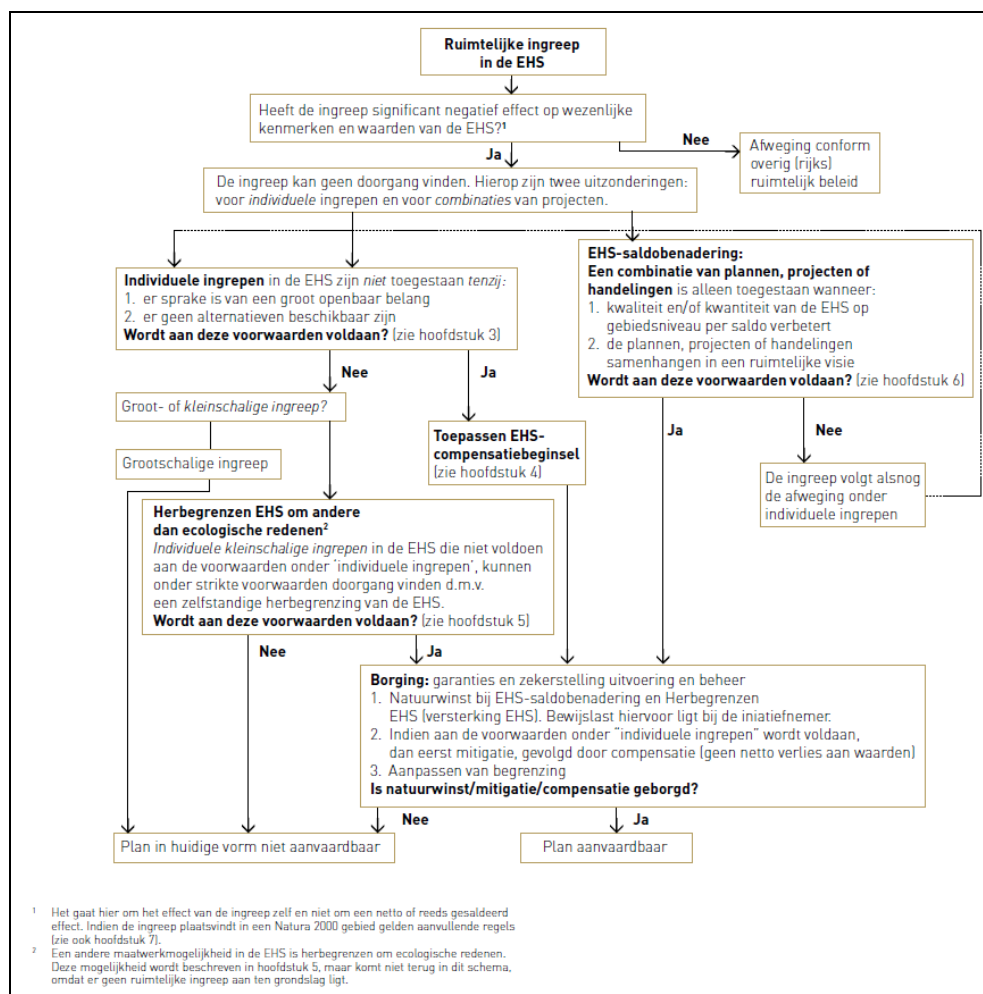
Beleid provincies

Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is het Nederlands netwerk (de voormalige Ecologische Hoofdstructuur) van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. Het nationaal beleid met betrekking tot de gebiedsbescherming van het Natuurnetwerk Nederland is vastgelegd in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR). De rijksoverheid heeft de bruto begrenzing van het NNN vastgesteld, de provincies zijn bevoegd om dit netto te begrenzen. De SVIR vervangt verschillende rijksbeleidsstukken zoals de Nota Ruimte en de Nota Mobiliteit. De juridische borging van de nationale ruimtelijke belangen die in de SVIR worden aangewezen vindt plaats via het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro). Via het Barro werkt het rijksbeleid door naar de ruimtelijke verordeningen van de provincies. Het NNN is de opvolger van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) sinds de afsluiting van het Natuurpact tussen Rijk en de provincies.

Nee-tenzij principe

Voor het NNN geldt het 'nee, tenzij'-principe. Dit betekent dat nieuwe plannen of projecten niet zijn toegestaan als ze de wezenlijke (potentiële) waarden en kenmerken van het NNN significant aantasten. Uitzonderingen hierop zijn wanneer sprake is van redenen van groot openbaar belang en er geen reële alternatieven zijn. De schade dient in dat geval door mitigerende maatregelen zoveel mogelijk beperkt te worden. De restschade dient te worden gecompenseerd. De rijkslijn zoals verwoord in het SVIR en Barro is dat er bij het NNN geen sprake is van externe werking. Het Rijk en de provincies hebben spelregels afgesproken over wat wel en niet kan omtrent het NNN. Hieronder staat het beslisschema uit de brochure "Spelregels EHS" [ministeries LNV en VROM en de provincies] weergegeven.

Figuur 1: Stroomschema ruimtelijke ingrepen in de EHS (tegenwoordig het NNN)

Het NNN is planologisch beschermd in de Provinciale Structuurvisies en Verordeningen. In de Verordening staat aangegeven aan welke voorwaarden bij ruimtelijke ingrepen in en langs het NNN moet worden voldaan. Ook is het compensatiebeleid bij aantastingen van het Natuurnetwerk Nederland hierin opgenomen.

Bijlage II: Memo quickscan

Notitie quickscan beschermde flora en fauna Lombokplein, Utrecht

Auteur: Nils Rutjes

Dienst/afdeling: extern adviseur ecologie

Datum: 24 juli 2018

Inleiding

De gemeente Utrecht heeft het voornemen om het Lombokplein te herontwikkelen. Het Lombokplein valt onder de omgevingsvisie Beurskwartier-Lombokplein. De omgevingsvisie is het vervolg op de eerste fase van de ontwikkeling van het stationsgebied. Binnen het plangebied Lombokplein zullen nieuwe woningen, een park aan het water, een doorgetrokken Leidse Rijn en een 'stadsstraat' worden gerealiseerd. Voor de stadsstraat zal de Graadt van Roggenweg worden verlegd.

Figuur 1: Indicatieve stedenbouwkundige plankaart Lombokplein. Bron: [Stedenbouwkundige uitwerking - Amendement Lombokpark A2017/68](#)

De verwachting is dat de gemeenteraad rond de zomer van 2019 een besluit neemt over het stedenbouwkundig Programma van Eisen en dat de uitvoering van start kan gaan in 2021.

Bij een dergelijke ruimtelijke ontwikkeling is het vanuit Natuurwetgeving van belang om na te gaan of er door de werkzaamheden negatieve effecten op beschermde natuurwaarden kunnen optreden. Deze notitie betreft een quickscan beschermde flora en fauna waarvoor een bureaustudie en oriënterend veldonderzoek zijn uitgevoerd.

Conclusie

Beschermde gebieden

Het plangebied ligt op ongeveer 5 km afstand van het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied Oostelijke Vechtplassen. Het plangebied ligt midden in de stad Utrecht en is omgeven door bebouwing en intensief gebruikte infrastructuur. Gelet op de aard van de werkzaamheden, de afstand tot het Natura 2000-gebied en de tussenliggende bebouwing en infrastructuur worden effecten op dit Natura 2000-gebied als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden uitgesloten.

Ten aanzien van stikstofdepositie is de verwachting dat gezien de afstand en de aard van de werkzaamheden de drempelwaarde van 0,05 mol/ha/jr niet wordt overschreden. Er is dan geen melding of vergunning nodig vanuit het Programma Aanpak Stikstof (PAS). Om dit te kunnen bevestigen kan er voor worden gekozen om een AERIUS berekening uit te laten voeren.

Het plangebied maakt geen onderdeel uit van het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Het dichtstbijzijnde NNN gebied ligt op ongeveer 3 km afstand. Directe effecten op het NNN zijn uit te sluiten en het toetsingskader van het NNN is niet van toepassing.

Effecten op beschermde gebieden worden daarom niet verwacht.

Soortbescherming

Vaatplanten

Er zijn tijdens het veldbezoek geen vaatplanten waargenomen die zijn beschermd onder de Wet natuurbescherming. Wel zijn tongvaren, grote kaardenbol en wilde reseda waargenomen. Deze soorten staan op de Utrechtse soortenlijst. Voor eventuele maatregelen ten aanzien van de aangetroffen soorten planten van de Utrechtse soortenlijst zal overleg met de gemeente moeten plaatsvinden.

Vleermuizen

Verblijfplaatsen

De bomen binnen het plangebied zijn tijdens het veldbezoek visueel geïnspecteerd op holten die geschikt zijn voor verblijfplaatsen van vleermuizen. Er zijn geen boomholten aangetroffen die geschikt zijn voor verblijfplaatsen van vleermuizen. Er zijn wel vleermuiskasten aangetroffen aan de bomen ter hoogte van de kruising van de Croeselaan en Graadt van Roggenweg. Indien de bomen worden verwijderd, dient er nader onderzoek uitgevoerd te worden naar het gebruik van de vleermuiskasten.

De Sijpesteijnsetunnel, Daalsetunnel en Leidseveertunnel zijn visueel geïnspecteerd op de aanwezigheid van mogelijke verblijfplaatsen. In de tunnels zijn kieren en openingen geconstateerd die mogelijk toegang bieden tot een ruimte die in gebruik is als vleermuisverblijfplaats. De aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen in de Sijpesteijnsetunnel, Daalsetunnel en Leidseveertunnel kan niet worden uitgesloten. Indien er werkzaamheden plaats vinden aan de Sijpesteijnsetunnel, Daalsetunnel en Leidseveertunnel, dient er nader onderzoek plaats te vinden naar verblijfplaatsen van vleermuizen.

Ook is geconstateerd dat diverse gebouwen in het plangebied geschikt zijn voor mogelijke verblijfplaatsen voor vleermuizen. Dit door de aanwezigheid van open stootvoegen en/of houten betimmeringen met kieren. De openingen bieden mogelijk toegang tot een spouwruimte in de gebouwen. De aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen in de bebouwing kan niet worden uitgesloten.

Uitgangspunt voor deze notitie is dat alle bebouwing in en rondom het plangebied behouden blijft. Effecten op vleermuisverblijfplaatsen in gebouwen worden daarmee niet verwacht.

Vliegroutes en foerageergebied

De bomen, bomenrijen en waterelementen in het plangebied vormen (potentieel) foerageergebied. Geschikte foerageergebieden zijn het water aan de Leidseweg, het water onder de Sowetobrug, Van Sijpesteijkade en Lange Hagelstraat. Een gedeelte van het potentiële foerageergebied zal door ruimtebeslag verdwijnen. Er blijft echter voldoende foerageergebied in de directe omgeving van het plangebied bewaard.

Voor de locaties waar werkzaamheden gaan plaats vinden kunnen er (tijdelijk) effecten op potentiële foerageergebieden van vleermuizen optreden.

Indirecte effecten kunnen optreden door verstoring door verhoogd gebruik van kunstlicht (tijdens de werkzaamheden of door de nieuwe inrichting).

Om te voorkomen dat door gebruik van kunstlicht (tijdens de werkzaamheden of door de nieuwe inrichting) verstoring optreedt op verblijfplaatsen en op foeragerende of passerende dieren, dient gebruik te worden gemaakt van gerichte verlichting. Hierbij dient (extra) lichtval op watergangen, bomen en gebouwen te worden vermeden.

Vliegroutes

Het kanaal aan de Leidseweg, het kanaal onder de Sowetobrug en een bomenrij aan de Graadt van Roggenweg (zie figuur 12) vormen mogelijk (cruciale) vliegroutes. Dit vanwege het rechte karakter dat kan worden gebruikt ter geleiding en oriëntatie bij het vliegen. Indien er werkzaamheden plaats vinden nabij deze locaties dient er nader onderzoek plaats te vinden naar de aanwezigheid van (cruciale) vliegroutes.

Algemene broedvogels

Om effecten op algemene broedvogels te voorkomen dienen (sloop-)werkzaamheden aan de drie tunnels of werkzaamheden waarbij opgaande beplanting binnen het plangebied wordt verwijderd, buiten het broedseizoen te worden uitgevoerd. Deze loopt globaal van 15 maart tot 15 juli. Indien werken buiten het broedseizoen niet mogelijk is, moet door een ter zake kundige worden gecontroleerd of er broedende vogels aanwezig zijn. Dit geldt ook voor de periode vlak voor of na het broedseizoen. Het gaat om een broedgeval, ongeacht de datum. Indien effecten op broedende vogels niet kunnen worden uitgesloten, mag er niet gewerkt worden.

Vogels met een jaarrond beschermd nest

Er zijn binnen het plangebied geen nesten aangetroffen van vogels met een jaarrond beschermd nest. Uitgangspunt voor deze notitie is dat alle bebouwing in en rondom het plangebied behouden blijft. Effecten op jaarrond beschermde nesten van gebouw bewonende vogels worden daarmee niet verwacht.

De groene elementen tussen spoor en de Hagelbuurt en tussen het spoor en het Park Plaza zijn mogelijk onderdeel van het functionele leefgebied van de huismus. Indien er in de zone tussen de Van Sijpesteijnkade en de Daalsetunnel gewerkt gaat worden is er nader onderzoek nodig om te kunnen vast stellen of er sprake is van een vaste, rust- of verblijfplaats van de huismus.

Het plangebied heeft geen betekenis voor andere streng beschermde dier- en plantensoorten die vallen onder de Wet natuurbescherming.

Grondgebonden zoogdieren

Er zijn binnen het plangebied geen grondgebonden zoogdieren waargenomen. Ook zijn er binnen het plangebied geen geschikte locaties voor verblijfplaatsen van beschermde grondgebonden zoogdieren aangetroffen. Negatieve effecten op beschermde grondgebonden zoogdieren worden niet verwacht. Er dient wel rekening te worden gehouden met het voorkomen van algemene soorten zoogdieren die vallen onder de zorgplicht. Om een juiste invulling te kunnen geven aan de zorgplicht is de Gedragscode Flora- en faunawet van de gemeente Utrecht van toepassing.

Utrechtse soortlijst

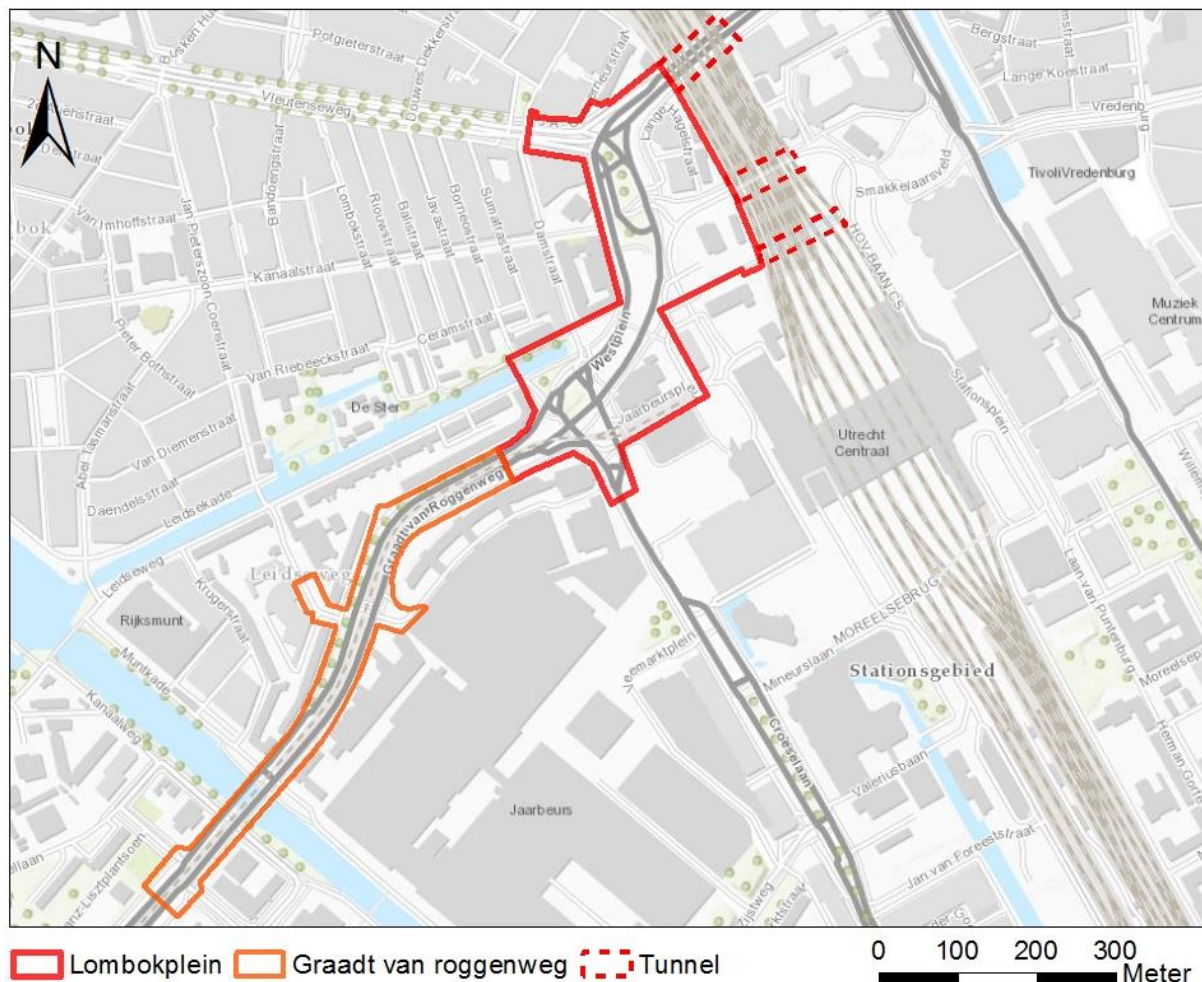
Binnen het plangebied zijn plantensoorten aangetroffen en worden vogelsoorten verwacht die zijn opgenomen in de Utrechtse soortenlijst.

Er zal nader bekeken moeten worden welke (extra) maatregelen ten aanzien van de (vogel-)soorten van de Utrechtse lijst dienen te worden getroffen.

Daarnaast dient rekening te worden gehouden met het voorkomen van algemene soorten zoogdieren en vogels die vallen onder de zorgplicht. Om een juiste invulling te kunnen geven aan de zorgplicht is de Gedragscode Flora- en faunawet van de gemeente Utrecht van toepassing.

Plangebied

Het plangebied ligt ten westen van het Centraal station (zie figuur 2).

Figuur 2: De ligging van het plangebied Lombokplein (rood) inclusief de Graadt van Roggenweg (oranje) en de Sijpesteijntunnel, Daalsetunnel en Leidseveertunnel (rood gestippeld) in Utrecht. Bron: ArcGis Online

Het plangebied (zie figuur 2) wordt gevormd door het Westplein, de Hagelbuurt, de Graadt van Roggenweg (zie figuur 4) en de Sijpesteijntunnel, Daalsetunnel en Leidseveertunnel (zie figuur 3 en 4). Het plangebied kenmerkt zich door wegverharding, een trambaan, fietspaden, woningen, hoogbouw, de Leidse Rijn, groene bermen, bloemstroken en bomen.

Uitgangspunt voor deze notitie is dat de bebouwing binnen de plangrenzen (Blekerstraat, Lange Hagelstraat, Park Plaza en het NH-hotel) behouden blijven.

Het plangebied heeft enkel betrekking op de herinrichting van de buitenruimte.

Lombokplein

Voor de ontwikkeling van het nieuwe Lombokplein zullen nieuwe woningen, een park aan het water, een doorgetrokken Leidse Rijn en een 'stadsstraat' worden gerealiseerd. Voor de stadsstraat zal de

Graadt van Roggenweg worden gereconstrueerd. Zie voor een uitgebreidere beschrijving van de herinrichting: <https://www.utrecht.nl/wonen-en-leven/bouwen/bouwprojecten/beurskwartier-en-lombokplein/lombokplein-herinrichting/>.

Figuur 3: Bovenaanzicht van het plangebied nabij het nieuwe Lombokplein, inclusief de Van Sijpesteijntunnel, Daalsetunnel en Leidseveertunnel (rode stippellijn). Bron luchtfoto: Google Earth

Figuur 4: Bovenaanzicht van het plangebied ter hoogte van de Graadt van Roggenweg. Bron luchtfoto: Google Earth

Aanpak

Voor de bureaustudie zijn de resultaten van de inventarisaties uit het Soortmanagementplan Diervriendelijk bouwen vergeleken met actuele gegevens (laatste 5 jaar) uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF). Ook is gekeken of er soorten van de Utrechtse soortenlijst binnen het plangebied worden verwacht.

Op 16 juli 2018 is er een kort bezoek gebracht aan het plangebied om te beoordelen of er in het gebied beschermde soorten in het kader van de Wet natuurbescherming en/of de Utrechtse soortenlijst voorkomen.

Resultaten

Beschermde gebieden

Het plangebied ligt op ongeveer 5 km afstand van het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied Oostelijke Vechtplassen. Het plangebied ligt midden in de stad Utrecht en is omgeven door bebouwing en intensief gebruikte infrastructuur. Gelet op de aard van de werkzaamheden, de afstand tot het Natura 2000-gebied en de tussenliggende bebouwing en infrastructuur worden effecten op dit Natura 2000-gebied als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden uitgesloten.

Ten aanzien van stikstofdepositie is de verwachting dat gezien de afstand en de aard van de werkzaamheden de drempelwaarde van 0,05 mol/ha/jr niet wordt overschreden. Er is dan geen melding of vergunning nodig vanuit het Programma Aanpak Stikstof (PAS). Om dit te kunnen bevestigen kan er voor worden gekozen om een AERIUS berekening uit te laten voeren.

Het plangebied maakt geen onderdeel uit van het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Het dichtstbijzijnde NNN gebied ligt op ongeveer 3 km afstand. Directe effecten op het NNN zijn uit te sluiten en het toetsingskader van het NNN is niet van toepassing. Effecten op beschermde gebieden worden daarom niet verwacht.

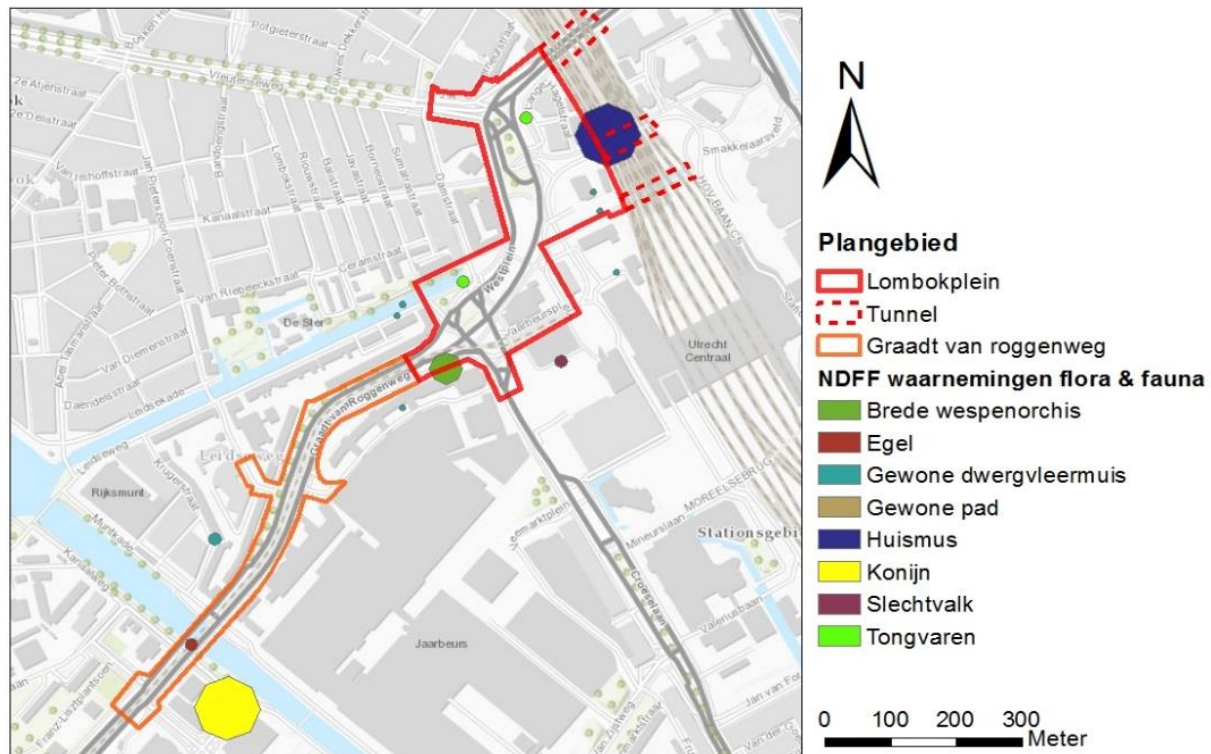
Soortbescherming

Het plangebied is beoordeeld op betekenis voor algemene broedvogels, vogels met jaarrond beschermde nesten, vleermuizen, vaatplanten en grondgebonden zoogdieren. Hiervoor is een bureaustudie (zie figuur 5) en een veldbezoek uitgevoerd.

Voor andere soortgroepen wordt op voorhand op basis van verspreidingsgegevens (NDFF) en aanwezig biotoop geconcludeerd dat het plangebied geen betekenis heeft voor soorten die vallen onder de Wet natuurbescherming en de Utrechtse soortenlijst.

Utrechtse soortenlijst

Binnen het plangebied worden planten- en vogelsoorten verwacht die zijn opgenomen in de Utrechtse soortenlijst. Soorten van de Utrechtse soortenlijst die binnen het plangebied worden verwacht zijn brede wespenorchis, tongvaren, wilde reseda, steenbreekvaren, grote kaardenbol, kattenstaart, merel en tjiftjaf.

Figuur 5: Overzichtskartaal van NDFD waarnemingen (2013-2018) in (de directe omgeving van) het plangebied voor soorten in het kader van de Wet natuurbescherming en de Utrechtse soortenlijst. Algemeen voorkomende soorten van de Utrechtse soortenlijst, zoals merel, tiftjaf, steenbreekvaren, kattenstaart, grote kaardenbol en wilde reseda zijn niet in het kaartbeeld opgenomen.

Algemene broedvogels

Er is binnen het plangebied geschikt broedbiotoop aangetroffen voor algemene broedvogels. Het gaat om onder meer bosschages, klimop en bomen.

Er zijn tijdens het veldbezoek diverse algemene vogelsoorten waargenomen, zoals kauwen, houtduiven, stadsduiven, kokmeeuwen, zilvermeeuwen, eksters en koolmezen.

Voor de stadsduif zijn mogelijke nestlocaties aangetroffen in de Van Sijpesteijntunnel en Daalsetunnel.

Er is een nest van de houtduif aangetroffen in een boom ter hoogte van Westplein 107. Ook zijn er in de bomen ter hoogte van de kruising van de Croeselaan en Graadt van Roggenweg vijf vogelhuisjes voor algemene broedvogels aangetroffen. Er kan ervan uit worden gegaan dat alle opgaande groene elementen binnen het plangebied in gebruik kunnen zijn als nestlocatie voor algemene vogels (zie figuur 6).

Hoewel de merel en de tiftjaf (van de Utrechtse soortenlijst) tijdens het veldbezoek niet zijn waargenomen binnen het plangebied, kan het voorkomen van deze soorten aan de hand van het aanwezige biotoop niet worden uitgesloten.

Er zal nader bekeken moeten worden welke (extra) maatregelen ten aanzien van de (vogel-)soorten van de Utrechtse lijst dienen te worden getroffen. De verwachting is dat er een toename zal zijn van groene elementen (tuinen, parken) na herinrichting van het Lombokplein. Voor de merel en de tiftjaf zal er

naar verwachting een geschikter leefgebied ontstaan na herinrichting. Extra maatregelen voor de merel en tijtjaf zijn naar verwachting niet noodzakelijk.

Om effecten op algemene broedvogels te voorkomen dienen (sloop-)werkzaamheden aan de drie tunnels of werkzaamheden waarbij opgaande beplanting binnen het plangebied wordt verwijderd, buiten het broedseizoen te worden uitgevoerd. Deze loopt globaal van 15 maart tot 15 juli. Indien werken buiten het broedseizoen niet mogelijk is, moet door een ecooloog worden gecontroleerd of er broedende vogels aanwezig zijn. Dit geldt ook voor de periode vlak voor of na het broedseizoen. Het gaat om een broedgeval, ongeacht de datum. Indien effecten op broedende vogels niet kunnen worden uitgesloten, mag er niet gewerkt worden.

Figuur 6: van links naar rechts: Uitwerpselen van stadsduiven in de Van Sijpesteijntunnel, nest van een houtduif ter hoogte van het Westplein, vogelhuisje ter hoogte van de kruising van de Croeselaan en Graadt van Roggenweg en klimop nabij de brug van de Graadt van Roggenweg

Er dient rekening te worden gehouden met het voorkomen van individuen van algemene soorten vogels die vallen onder de zorgplicht. Om een juiste invulling te kunnen geven aan de zorgplicht is de Gedragscode Flora- en faunawet van de gemeente Utrecht van toepassing.

Vogels met jaarrond beschermde nesten

In het plangebied zijn enkele waarnemingen bekend van de huismus, gierzwaluw en slechtvalk (Soortmanagementplan, NDFF, [ecologisch onderzoek Tauw 2009](#)).

Tijdens het veldbezoek zijn geen slechtvalken of huismussen waargenomen of gehoord in of nabij het plangebied. Het veldbezoek is uitgevoerd buiten de gunstige periode voor huismusonderzoek (Kennisdocument huismus).

Wel zijn er tijdens het veldbezoek vijf overvliegende gierzwaluwen waargenomen ter hoogte van de Blekerstraat. De te verwijderen bebouwing en bomen binnen het plangebied zijn geïnspecteerd op (mogelijk aanwezige) nestlocaties van vogels met een jaarrond beschermd nest.

Binnen het plangebied bieden de daken van de gebouwen aan de Blekerstraat en Lange Hagelstraat geschikte nestlocaties voor de huismus en gierzwaluw (zie figuur 8).

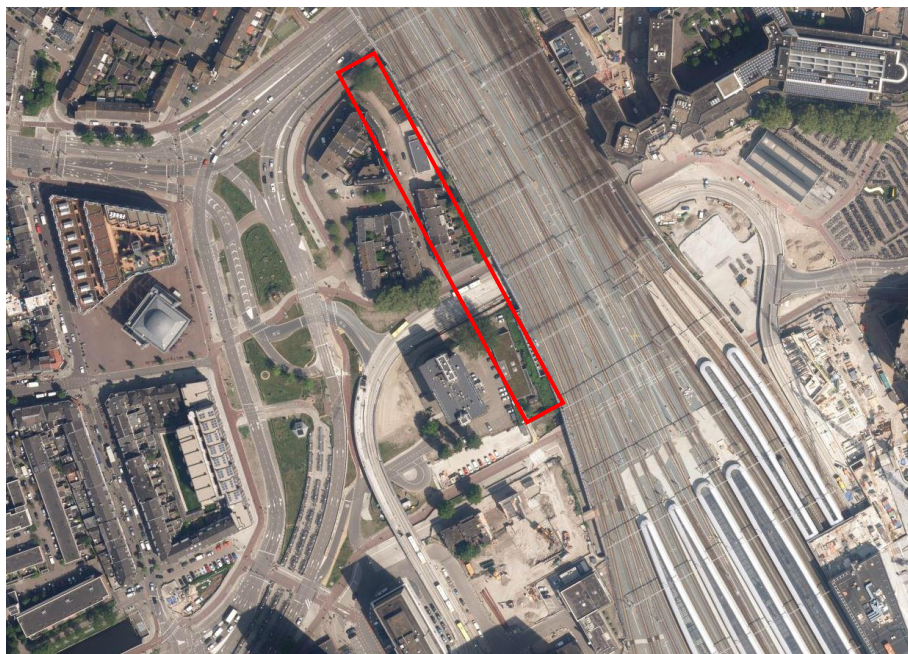
Onlangs zijn hier ten behoeve van een renovatieproject nestkasten voor de huismus en gierzwaluw opgehangen aan de woningen. Niet bekend is of deze nestkasten in gebruik zijn.

Ook de bebouwing op de kruising van de Koningsbergerstraat en Graadt van Roggenweg bieden geschikte nestlocaties voor de gierzwaluw.

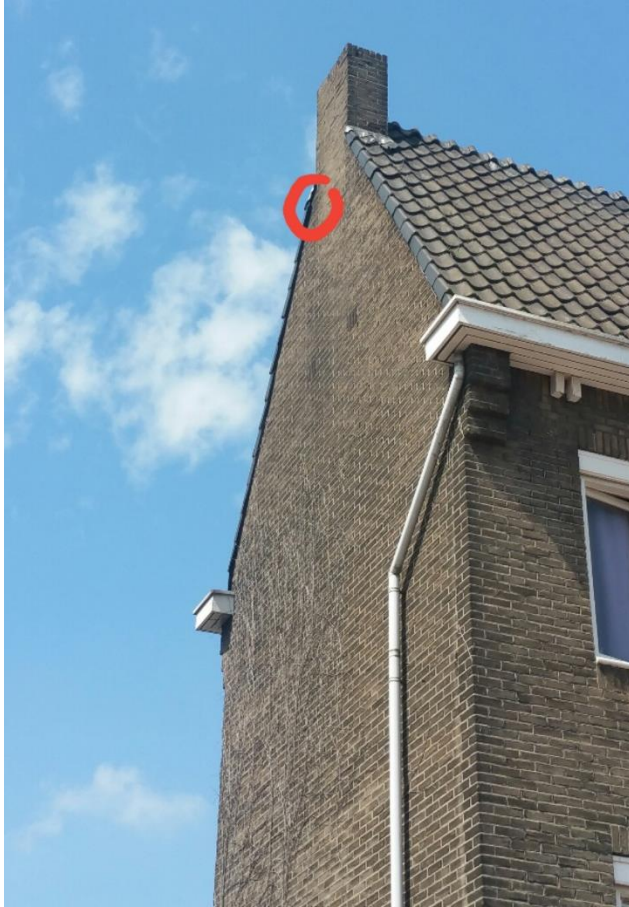
De slechtvalk komt voor in het stationsgebied en de hoge bebouwing binnen het plangebied bieden potentiële nestlocaties.

Uitgangspunt voor deze notitie is dat alle bebouwing in en rondom het plangebied behouden blijft. Effecten op jaarrond beschermde nesten van gebouw bewonende vogels worden daarmee niet verwacht.

Naast de nestlocatie zijn voor de huismus ook de vaste rust- en verblijfplaatsen beschermd, als onderdeel van de functionele leefomgeving. De groene elementen tussen spoor en de Haagbuurt en tussen het spoor en het Park Plaza zijn mogelijk onderdeel van het functionele leefgebied van de huismus. Het betreft onder meer weelderig groeiende klimop wat een vaste rust- en verblijfplaats kan vormen voor de huismus (zie figuur 7). Indien er in de zone tussen de Van Sijpesteijnkade en de Daalsetunnel gewerkt gaat worden is er nader onderzoek nodig om te kunnen vast stellen of er sprake is van een vaste, rust- of verblijfplaats van de huismus.

Figuur 7: Geschikt biotoop (rood kader) voor de aanwezigheid van vaste rust- en verblijfplaatsen van de huismus tussen de Van Sijpesteijnkade en de Daalsetunnel. Bron luchtfoto: Cyclomedia.

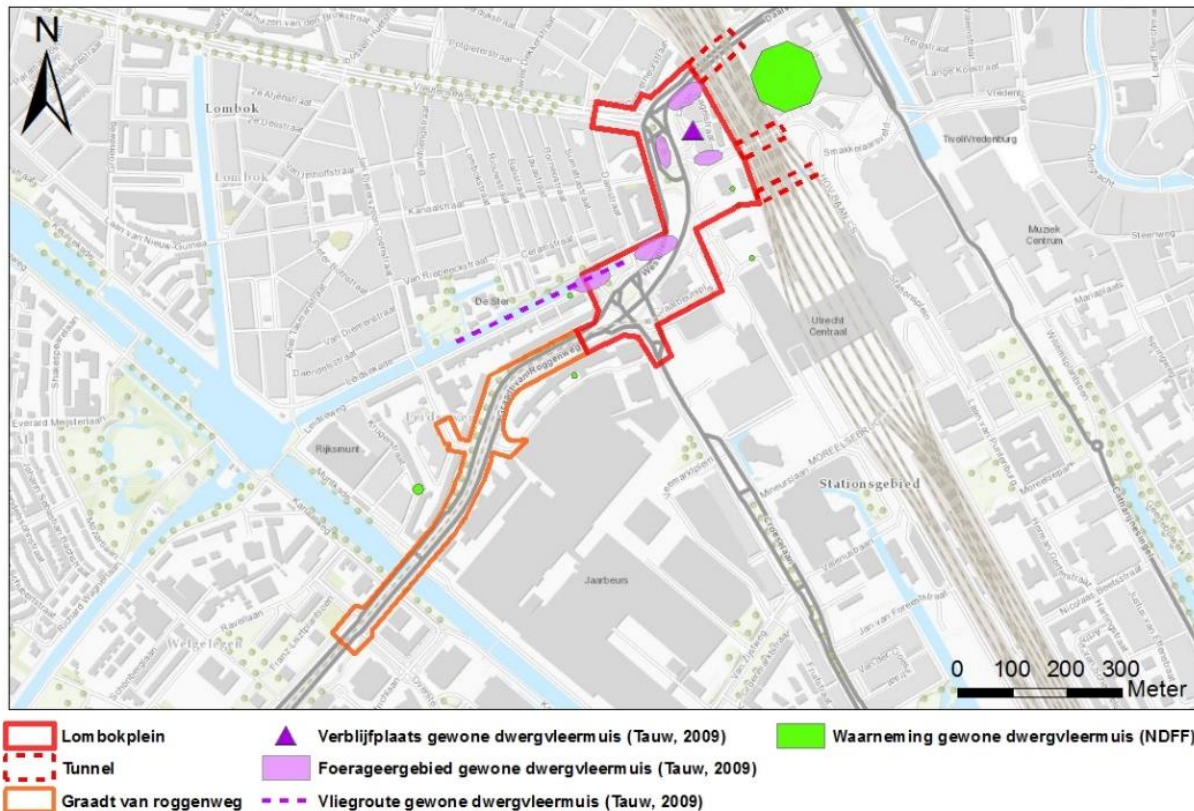

Figuur 8: Voorbeeld van een geschikte nestlocatie voor gierwaluw aan de Lange Hagelstraat.

Vleermuizen

In (de omgeving van) het plangebied zijn zeven waarnemingen bekend van gewone dwergvleermuizen (NDFF 2013-2018, zie figuur 9). Vanuit inventarisaties die ten grondslag liggen aan het Soortmanagementplan diervriendelijk bouwen zijn geen verblijfplaatsen bekend.

In 2009 heeft Tauw _middels een ecologisch onderzoek ([Ecologisch onderzoek stationsgebied Utrecht. Vleermuizen, vaatplanten en broedvogels](#)) foerageergebieden en vliegroutes vastgesteld (zie figuur 9). Ter hoogte van de Blekerstraat heeft Tauw ook verblijfplaatsen van vleermuizen aangetroffen. De verwachting is dat verblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebieden nog steeds aanwezig zijn binnen het plangebied.

Figuur 9: Overzichtskartaal van de bureaustudie naar vleermuizen in het plangebied.

Verblijfplaatsen

De bomen binnen het plangebied zijn tijdens het veldbezoek visueel geïnspecteerd op holten die geschikt zijn voor verblijfplaatsen van vleermuizen. Er zijn geen boomholten aangetroffen die geschikt zijn voor verblijfplaatsen van vleermuizen. Er zijn wel vleermuiskasten aangetroffen aan de bomen ter hoogte van de kruising van de Croeselaan en Graadt van Roggenweg (zie figuur 10). Er zijn onder de nestkasten geen uitwerpselen aangetroffen. Indien de bomen worden verwijderd, dient er nader onderzoek uitgevoerd te worden naar het gebruik van de vleermuiskasten.

De Sijpesteijnsetunnel, Daalsetunnel en Leidseveertunnel zijn visueel geïnspecteerd op de aanwezigheid van mogelijke verblijfplaatsen. In de tunnels zijn kieren en openingen geconstateerd die mogelijk toegang bieden tot een ruimte die in gebruik is als vleermuisverblijfplaats. De aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen in de Sijpesteijnsetunnel, Daalsetunnel en Leidseveertunnel kan niet worden uitgesloten. Indien er werkzaamheden plaats vinden aan de Sijpesteijnsetunnel, Daalsetunnel en Leidseveertunnel, dient er nader onderzoek plaats te vinden naar de aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen.

Ook is geconstateerd dat diverse gebouwen in het plangebied geschikt zijn voor mogelijke verblijfplaatsen voor vleermuizen. Dit door de aanwezigheid van open stootvoegen en/of houten betimmeringen met kieren. De openingen bieden mogelijk toegang tot een spouwruimte in de gebouwen. De aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen in de bebouwing kan niet worden uitgesloten.

Uitgangspunt voor deze notitie is dat alle bebouwing in en rondom het plangebied behouden blijft. Effecten op vleermuisverblijfplaatsen in gebouwen worden daarmee niet verwacht.

Figuur 10: Vleermuiskast in een boom ter hoogte van de kruising van de Croeselaan en Graadt van Roggenweg.

Vliegroutes en foerageergebied

De bomen, bomenrijen en waterelementen in het plangebied vormen (potentieel) foerageergebied. Geschikte foerageergebieden zijn de Leidsche Rijn, het water onder de Sowetobrug, Van Sijpesteijnkade en Lange hagelstraat. Een gedeelte van het potentiële foerageergebied zal door ruimtebeslag verdwijnen. Er blijft echter voldoende foerageergebied in de directe omgeving van het plangebied bewaard.

Voor de locaties waar werkzaamheden gaan plaats vinden kunnen er (tijdelijk) effecten op potentiële foerageergebieden van vleermuizen optreden. Indirecte effecten kunnen optreden door verstoring door verhoogd gebruik van kunstlicht (tijdens de werkzaamheden of door de nieuwe inrichting).

Om te voorkomen dat door gebruik van kunstlicht (tijdens de werkzaamheden of door de nieuwe inrichting) verstoring optreedt op verblijfplaatsen en op foeragerende of passerende dieren, dient gebruik te worden gemaakt van gerichte verlichting. Hierbij dient (extra) lichtval op watergangen, bomen en gebouwen te worden vermeden.

De Merwede, het kanaal onder de Sowetobrug en een bomenrij aan de Graadt van Roggenweg (zie figuur 12) vormen mogelijk (cruciale) vliegroutes. Dit vanwege het rechte karakter dat kan worden gebruikt ter geleiding en oriëntatie bij het vliegen. Indien er werkzaamheden plaats vinden nabij deze locaties dient er nader onderzoek plaats te vinden naar de aanwezigheid van (cruciale) vliegroutes.

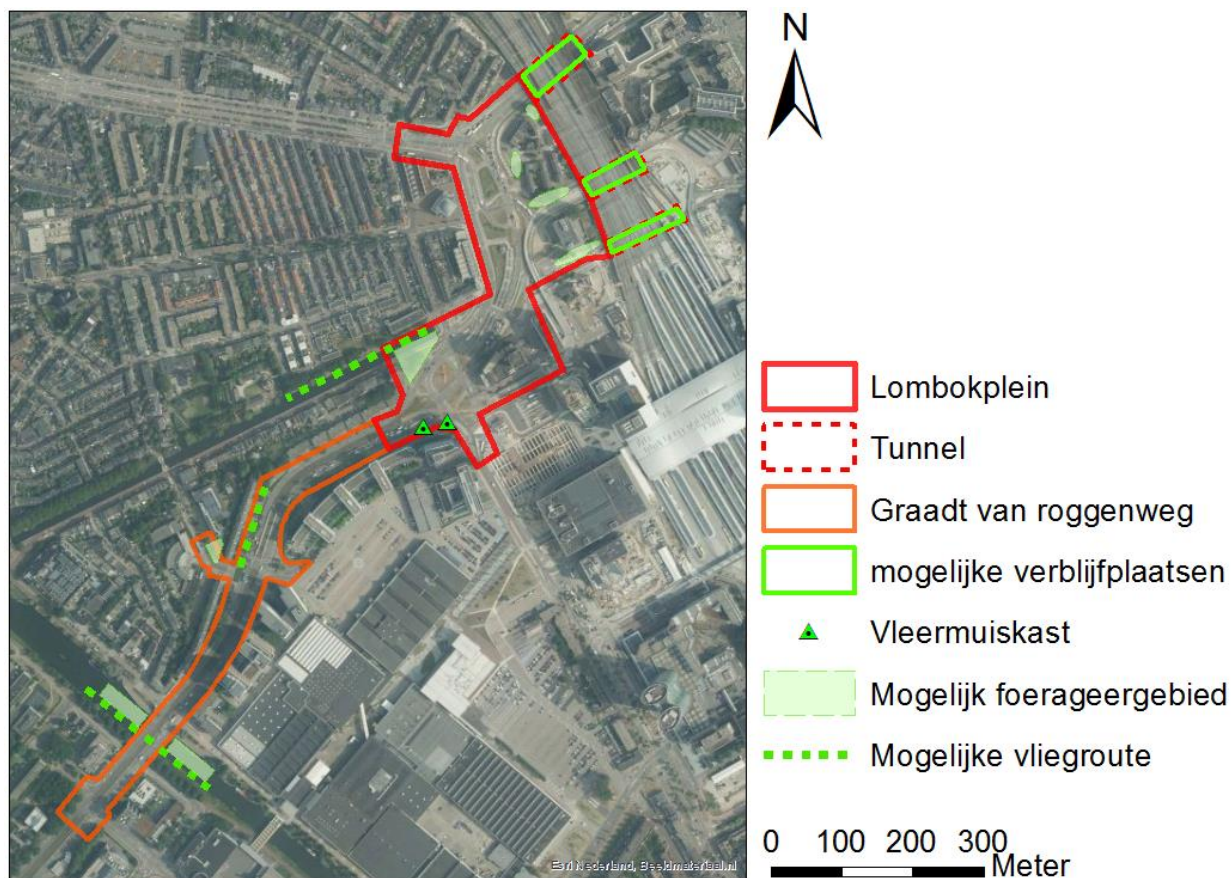
De resultaten zijn samengevat in figuur 13.

Figuur 11: Kanaal onder de Sowetobrug dat mogelijk foerageergebied en (cruciale)vliegroute voor vleermuizen vormt.

Figuur 12: Bomenrij aan de Graadt van Roggenweg die mogelijk een (cruciale) vliegroute voor vleermuizen vormt.

Figuur 13: Overzichtskaart van potentiële verblijfplaatsen, foerageergebieden of vliegroutes van vleermuizen. In dit overzicht zijn niet de mogelijke verblijfplaatsen in gebouwen meegenomen.

Vaatplanten

Er zijn tijdens het veldbezoek geen vaatplanten waargenomen die zijn beschermd onder de Wet natuurbescherming. Wel zijn tongvaren, grote kaardenbol en wilde reseda waargenomen. Deze soorten staan op de Utrechtse soortenlijst. De tongvaren is waargenomen ter hoogte van de kademuur langs het kanaal aan de Leidseweg (zie figuur 14), de grote kaardenbol in de bloemrijke middenberm van het Westplein en de wilde reseda in het talud aan de westzijde van de Leidseveertunnel (figuur 15). De andere soorten van de Utrechtse soortenlijst die vanuit de bureaustudie naar voren kwamen zijn tijdens het veldbezoek niet aangetroffen.

Voor eventuele maatregelen ten aanzien van de aangetroffen planten van de Utrechtse soortenlijst zal overleg met de gemeente moeten plaatsvinden.

Figuur 14: Kademuur met Tongvaren.

Figuur 15: Overzichtskaart met locaties van beschermde planten van de Utrechtse Soortenlijst die in het plangebied zijn aangetroffen.

Grondgebonden zoogdieren

Er zijn binnen het plangebied geen grondgebonden zoogdieren waargenomen. Ook zijn er binnen het plangebied geen geschikte locaties voor verblijfplaatsen van beschermde grondgebonden zoogdieren aangetroffen. Negatieve effecten op beschermde grondgebonden zoogdieren worden niet verwacht. Er dient wel rekening te worden gehouden met het voorkomen van algemene soorten zoogdieren (zoals egels) die vallen onder de zorgplicht. Om een juiste invulling te kunnen geven aan de zorgplicht is de Gedragscode Flora- en faunawet van de gemeente Utrecht van toepassing.

Colofon

Opdrachtgever GEMEENTE UTRECHT

Uitgave Movares Nederland B.V.

Divisie Ruimte, Mobiliteit en Infra
Afdeling Planontwikkeling en Bouwprocessen:Omgeving en Conditionering

Daalseplein 100
3511SX Utrecht

Telefoon 06 - 12836831

Ondertekenaar

[Redacted signature]

Projectnummer RM006594

Kenmerk B85-DGA-KA-1900025

© 2019, Movares Nederland B.V.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Movares Nederland B.V.